

Latvija ir toleranta valsts
(3. lpp.)

Latvijas ciemats
Putina vārdā
(4. lpp.)

Draudīga rosība
Pleskavas apgabalā
(4. lpp.)

“Ziemeļblāzma”
jaunā tēlā
(9. lpp.)

Zigrīda Daškevica

Tikšanās ar Latvijas Saeimas deputātiem Londonā

Latvijas Saeimas - Apvienotās Karalistes sadarbības grupas pārstāvji un grupas vadītājs Valdis Liepiņš 12. maijā ieradās oficiālā vizītē Londonā, lai tiktos ne vien ar Lielbritānijas parlamentāriešu pārstāvjiem, bet arī ar saviem tautiešiem Londonā. Tikšanās ar latviešu sabiedrības pārstāvjiem notika svētdien, 12. maijā, DVF namā, kur bija sanācis krietns pulciņš interesentu, galvenokārt jaunākā paaudze, kuŗu interesē politika.

Klātesošiem bija dota iespēja iepazīties ar pieciem Saeimas deputātiem: Valdi Liepiņu (Reformu partija), Lolitu Čigāni (Vienotība), Ilmāru Latkovski (Nacionālā apvienība), Jāni Vucānu (Zaļo un Zemnieku savienība) un Igoru Pimenovu (Saskaņas centrs). Uz klausot deputātus, atklājās, ka deputātu darbalauks ir ļoti plašs, jo katrs ir iesaistīts kādā komisijā, apakškomisijā un delegācijā. Katrs deputāts sniedza īsu pārskatu par saviem uzdevumiem, viedokļiem strīda jautājumos gan par tā sauktajiem nepilsoņiem, gan sabiedri-

bas saliedēšanās problēmām. Interesanti, ka nebija dzirdams nekas par ekonomiskām problēmām, bezdarbu, ne arī par ekonomiskajiem emigrantiem, kas tik lielā skaitā pamet Latviju.

Valdis Liepiņš, ļoti aktīvās sabiedriskās darbinieces Austras Liepiņas dēls, laikraksta *Brīvā Latvija* lasītājiem ir ļoti pazīstams. Par Saeimas deputātu viņš ievēlēts 2011. gadā un darbojas vairākās komisijās, apakškomisijās un delegācijās, tostarp Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā (EDSO).

Valdis Liepiņš strādā arī Juridiskās komisijas Pilsonības likuma grozījumu apakškomisijā, tāpēc varēja sniegt plašu pārskatu par Saeimā 9. maijā pieņemtajām Pilsonības likuma pārmaiņām. Galvenā maiņa – iespējama savstarpēja dubultā pilsonība Latvijas pilsoņiem, no vienas puses, ar ES, NATO un EBTA (Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija) dalībvalstu, Austrālijas, Jaunzēlandes un Brazīlijas pilsoņiem, no otras puses, un ar tādas valsts pilsoņiem, ar kuŗu Latvija ir

No kr.: Ilmārs Latkovskis, Lolita Čigāne, Valdis Liepiņš, Igors Pimenovs, Jānis Vucāns

noslēgusi līgumu par dubultās pilsonības atzīšanu. Atjaunota ir iespēja trimdniekiem un viņu pēcnācējiem reģistrēt savu Latvijas pilsonību, neatsakoties no trimdā ie-

gūtās citas valsts piederības.

Ilmārs Latkovskis, Sabiedrības saliedētības komisijas priekšsēdis, kuŗa uzdevums ir meklēt iespējas, kā pārvarēt etnisko sašķeltību,-

pauca domu, ka nepieciešams ir kultūras kanons, kas radītu sajūtu par piederību pie vienotas kultūras tradīcijas.

(Turpinājums 11. lpp.)

Diriģents Andris Nelsons būs Bostonas simfoniskā orķestra galvenais diriģents!

Andris Nelsons

Latviešu diriģents Andris Nelsons izraudzīts par Bostonas simfoniskā orķestra (BSO) galveno diriģentu, – šī priecīgā ziņa acumirkli no Ziemeļamerikas kontinenta pāri okeānam atlidoja uz Latviju. Talantīgais mūziķis 2003. – 2007. gadā bija Latvijas Nacionālās operas galvenais diriģents. Kopš 2008. gada

Nelsons ir Birminghamas simfoniskā orķestra galvenais diriģents, šai laikā jau divreiz ar šo orķestri viesojies Rīgā, kaut beidzamo gadu laikā viņš koncertējis galvenokārt Anglijā un Vācijā. Pirmo reizi pie Bostonas simfoniskā orķestra diriģenta pulsta A. Nelsons stājās 2011. gada koncertā. Iepriekšējais šā or-

ķestra galvenais diriģents bija Džeimss Levains, kas pēc slimības 2011. gadā no šī posteņa atkāpies.

Andris Nelsons atzīst, ka uzaiņinājums strādāt ar vienu no pasaules labākajiem simfoniskajiem orķestriem ir augsta atzīnība. Viņš būs gados visjaunākais diriģents, kāds simt gadu laikā vadījis šo slaveno mūziķu kopu.

Bostonas simfoniskajā orķestrī par diriģenta asistentu kopš 2011. gada strādā arī latviešu diriģents Andris Poga. Zīmīgus vārdus par latviešu diriģentu, kas jaunajā postenī būs, sākot ar 2014./2015. gada sezonu, teicis BSO fonda priekšsēdis Teds Kellijs. “Maestro Nelsons, kas ir pieprasīts pasaules labākajos orķestros un operās, 34 gadu vecumā jau tiek uzskatīts par vienu no mūsu laiku izcilākajiem diriģentiem. Mums ir ļoti veicies, ka Nelsona kungs - nākamais Bostonas simfoniskā orķestra galvenais diriģents - ar savu neparasto spēju iedvesmojoši un vērigi diriģēt orķestra bagātā vēsturē atvērs jaunu lapaspusi.”

STRAUMĒNU KOŅA KONCERTS

Koņa 26. gadskārtas koncerts notiks 9. jūnijā plkst. 15.00 „Straumēnos”. Klausītāji dzirdēs dziesmas, kuŗas komponējuši cienjami apaļu gadu komponisti – Helmers Pavasars - 110 gadi - un Jāzeps Vītols - 150 gadi. Abu komponistu dziesmas gandrīz vienmēr ir ietvertas koņa koncertu programmās.

Jūtāties privilēģēti, kad Helmers Pavasars ar meitu Daci allaž atbrauca uz „Straumēniem”, lai noklausītos koņa dziesmas un būtu kopā ar mums.

Šoreiz koncertā skanēs vairākas dziesmas no 25. Dziesmu svētku nobeiguma koncerta.

Koņa saimi ir papildinājuši jauni dziedātāji, sevišķi daudz meiteņu. Par to esam priecīgi!

Ikviena latviešu dziesmu mīļotājs ir aicināts apmeklēt koncertu, kā arī pakavēties pēc koncerta pārrunās pie cienasta un kafijas galdiem.

Valdis Auers,
Straumēnu koņa priekšnieks

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvija ir toleranta valsts, rasisma tikpat kā nav

Starptautiskā pētījumā par rasismu Latvija ierindota starp valstīm, kurās sabiedrībā valda iecietība pret citu rasu pārstāvjiem, vēstī *The Washington Post*. Starptautiskā pētījumā secināts, ka Latvija ierindojama starp tolerāntākajām valstīm.

Zviedru ekonomistu veikta starptautiskā pētījumā meklēta sakarība starp ekonomisko brīvību un rasismu, pārbaudot hipotēzi, ka lielāka ekonomiskā brīvība mazina rasismu sabiedrībā. Vistolerantākā sabiedrība ir angļiski runājošajās valstīs - Lielbritānijā, ASV, Kanādā, Austrālijā un Jaunzēlandē, kā arī Dienvidamerikā.

Eiropā vistolerantākās nācijas līdz ar Lielbritāniju ir Norvēģija, Zviedrija, Islande un Latvija, kur nevēlēšanos dzīvot kaimiņos citu rasu pārstāvjiem pauduši mazāk nekā 5% respondentu. Eiropā vislielākā neiecietība pret citu rasu pārstāvjiem valda Francijā, bet globālā mērogā vismazākā tolerance pret citu rasu pārstāvjiem ir Bangladešā, Honkongā, Jordānijā un Indijā.

***

Krievija prasa ES izdarīt spiedienu uz Latviju

Krievijas Ārlietu ministrija paudusi aicinājumu Eiropas Savienības (ES) institūcijām izdarīt iedarbīgu spiedienu uz Latvijas un Igaunijas valdību, lai nodrošinātu šo valstu krievvalodīgo iedzīvotāju tiesību ievērošanu, kā arī ES atturēties no ideoloģiskiem vērtējumiem par Krievijas likumiem saistībā ar nevalsts organizāciju darbību. Ministrijas mājaslapā publicētajā paziņojumā norādīts, ka par šiem jautājumiem ar ES īpašo pārstāvi cilvēktiesību jautājumos Starvosu Lambinindu Briselē runājis Krievijas Ārlietu ministrijas pilnvarotais cilvēktiesību, demokratijas un tiesiskuma pārākuma jautājumos Konstantīns Dolgovs.

***

Bija jau gaidāms, ka

Krievijas Ārlietu ministrijas Informācijas un preses departaments sniegs komentārus par Latvijas Saeimas pieņemtajiem grozījumiem Pilsonības likumā. Latvijas Ārlietu ministrija apliecināja, ka Krievijas puse vai nu nav iepazinusies ar šiem likuma grozījumiem, vai apzināti mēģina maldināt starptautisko sabiedrību. ĀM atgādina, ka "ministrija jau iepriekš ir skaidrojusi, ka Pilsonības likuma jaunā redakcija uzlabo (izcēlums mūsu - red.) līdzšinējo regulējumu, tostarp vienkāršo nepilsoņu un bezvalstnieku bērnu reģistrāciju pilsonībā, kā arī - tieši pretēji Krievijas Ārlietu ministrijas apgalvotajam - samazina pastāvīgās uzturēšanās termiņa prasības naturalizācijas pretendentiem". Likuma grozījumi nosaka arī valodas pārbaudes atvieglojumus un atbrīvojumus.

***

Tiksies Baltijas valstu premjēri

Latvijā 30. maijā notiks Baltijas Ministru padomes neformālā

sesija, kurā tiksies visu trīs Baltijas valstu premjēri. Šajā sanāksmē plānots runāt par aktuāliem reģiona jautājumiem, tostarp par kopīgiem transporta un enerģētikas projektiem un gaidāmo Latvijas un Lietuvas prezidentūru Eiropas Savienībā. Plānots, ka sanāksmes laikā Latvijas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, Lietuvas premjērs Alģirds Butkevičs un Igaunijas premjērs Andruss Ansips pārrunās Baltijas enerģijas tirgu starpsavienojumu plānu, ar Visaginas Atomelektrostacijas projektu saistītos jautājumus, iespējas sadarbībai enerģijas efektivitātes jautājumos, *Rail Baltica* projektu. Paredzēts runāt arī par Baltijas Ministru padomes reformu un sadarbību ar Baltijas Asambleju. Pirms tikšanās premjēri apmeklēs Baltijas Attīstības forumu, kur piedalīsies diskusijā par Baltijas valstu reģiona izaugsmi, konkurētspēju, investīciju vidi un uzņēmējdarbības iespējām.

***

Atbalsta aizliegumu izmantot PSRS un nacistiskās Vācijas simbolus

Saeimas deputāti otrajā lasījumā atbalstīja likuma grozījumu projektu, kas publiska sarīkojuma laikā aizliedz izmantot PSRS un nacistiskās Vācijas karogus, ģerboņus, himnas un dažus citus simbolus. Tiks paredzēti arī izņēmuma gadījumi.

Grozījumi „Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā” noteiks aizliegumu publiska sarīkojuma norises laikā „izmantot, tostarp stilizētā veidā, bijušās PSRS, bijušo PSRS republiku un nacistiskās Vācijas karogus, ģerboņus un himnas, to armijas uniformas, nacistisko svastiku, SS zīmes un padomju sirpi un āmuru ar piecstaru zvaigzni”. Tomēr aizliegumam paredzēti izņēmuma gadījumi, kad minēto simbolu izmantošanas mērķis nebūs saistīts ar totalitāro režīmu slavināšanu vai izdarīto noziedzīgo nodarījumu attaisnošanu. Publiska sarīkojuma laikā iecerēts liegt vērsties pret Latvijas neatkarību, teritoriālo nedalāmību, izteikt priekšlikumus par Latvijas valsts iekārtas vardarbīgu grozīšanu, aicināt nepildīt likumus un sludināt vardarbību, naidu, klaju nacisma, fašisma vai komūnisma ideoloģiju. Par grozījumu projektu deputātiem vēl būs jālemj trešajā, galīgajā lasījumā

***

Eiropas Pilsoņu balvai žūrija Latvijā izvirza Birutu Eglīti

Latvijas eiroparlamentāriešu žūrija 2013. gada Eiropas Pilsoņu balvai nominējusi Lauku biblio-

tēku atbalsta biedrības vadītāju Birutu Eglīti (*attēlā*). Eiropas Parlamenta deputāti ik gadu var pieteikt katrs vienu kandidātu. Pieteikumus izvērtē eiroparlamentāriešu žūrija, kurā šogad bija Sandra Kalniete, Roberts Zīle un Inese Vaidere.

Kalniete, atbalstot Birutas Eglītes kandidatūru, norādījusi uz viņas rīkotajiem Novadu grāmatu svētkiem, kas pat vistālāko vietu iedzīvotājos nostiprina Eiropas pilsoņu izjūtu. Roberta Zīles ieskatā Eglītes darbs ir īpaši nozīmīgs, jo ļaudis pieaug eiro-skepticisms.

Vaidere izvēli pamato tādējādi, ka Biruta Eglīte rūpējas, lai ES kļūtu par paziņu un draugu katram Latvijas iedzīvotājam, nevis par birokrātisku, sarežģītu, nesaprotamu struktūru.

***

Baltijas un Beniluksa valstis – divu reģionu salīdzinājums

Vīnē notika Austrijas un Ziemeļvalstu biedrību apvienības (*Verband Österreichisch-Nordischer Länder*) rīkota diskusija „Baltijas un Beniluksa valstis – divu reģionu salīdzinājums”. Sarīkojumā piedalījās Austrijas-Lietuvas, Austrijas-Igaunijas, Austrijas-Nīderlandes divpusējo biedrību vadītāji, Igaunijas, Beļģijas un Luksemburgas vēstnieki. Latviju diskusijā pārstāvēja Latvijas vēstniecības padomniece Daiga Krieva. Viņa informēja par Latvijas politikas, ekonomikas un kultūras aktuālitātēm, tostarp par ekonomiskās krīzes pārvarēšanu, 2014. gada 1. janvārī plānoto eiro ieviešanu un Rīgas - Eiropas kultūras galvaspilsētas 2014. gadā - kultūras programmu.

***

Igaunijas prezidentam nodotas grāmatas “Sibīrijas bērni”

Latvijas vēstnieks Igaunijā Kārlis Eichenbaums Kadriorgas pilī Tallinā Igaunijas Republikas prezidentam Tomasam Hendrikam Ilvesam nodeva grāmatu *The Children of Siberia* („Sibīrijas bērni”).

Vēstnieks Igaunijā Kārlis Eichenbaums Igaunijas prezidentam dāvina grāmatu “Sibīrijas bērni”

Monumentālo dokumentālo grāmatu - uz Sibīriju deportēto bērnu liecības ir sakopojusi kinorežisore Dzintra Geka. Tā ir skaudra, patiesa liecība par padomju režīma necilvēcīgumu un kriminālīti. Nodibinājums “Sibīrijas bērni” – Komunistiskā terora upuru atbalsta un palīdzības fonds, ko dibinājusi Dzintra Geka, ir veicis nozīmīgu darbu, lai audio materiālos, rakstveidā vai videolentēs fiksētu mūsu tautas skaudrās vēstures mantojumu.

Balva latviešu tulkotājam

Igaņu-latviešu un latviešu-igauņu tulkotāju balva, ko pirms vairākiem gadiem pēc paritātes principa dibinājušas Latvijas un Igaunijas ārlietu ministrijas, šogad piešķirta latviešu tulkotājam Maimai Grinbergai (*attēlā*) par igauņu rakstnieka Jāna Krosa romāna „Stūrgalvības chronika” tulkojumu latviski.

Maima Grinberga ir studējusi Tartu un Helsinku universitātē un gadu gaitā izveidojusies par atzītu un ražīgu igauņu un somu literatūras tulkotāju latviešu valodā. Par veiksmīgu somu literatūras tulkošanu un populārizēšanu viņai 2010. gadā piešķirts Somijas Lauvas ordeņa bruņnieka ordenis, bet 2012. gadā Igaunijas Kultūrkapitāla Gada balva literatūrā par igauņu autoru tulkošanu latviski. Šogad saņemtā igauņu-latviešu un latviešu-igauņu tulkotāju balva M. Grinbergas radošajās gaitās jau ir otrā, viņa bijusi pirmā šī apbalvojuma saņēmēja 2009. gadā.

***

Atbalsta labdarības tirdziņu

Latvijas vēstniecība Apvienotajā Karalistē piedalījās organizācijas „Bērni un ģimenes pāri robežām” (*Children and Families Across Borders*) labdarības sarīkojumā - tirdziņā. Vēstniecība tirdziņā bija izveidojusi Latvijas preču stendu, kurā tirgoja Latvijas uzņēmumu saziēdoto produkciju.

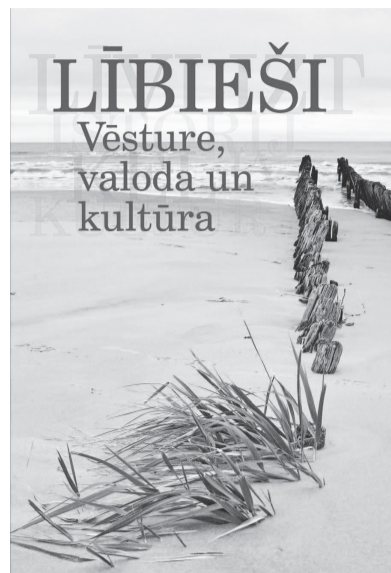
Tirdziņš notika 54. reizi, tas ir viens no lielākajiem labdarības tirdziņiem Apvienotajā Karalistē. Šogad tirdziņā piedalījās ap 70 vēstniecību ar saviem nacionālajiem produktiem. Visi tirdziņa ieņēmumi nodoti labdarības fondam.

***

Rakstu krājums par libiešu vēsturi un mūsdienām

Latvijas, Igaunijas, Somijas un Vācijas zinātnieku kopdarbā stāstīts par kultūras un valodas attīstības procesiem, kā arī par literatūras, mākslas un mūzikas dzīvi. Rakstu krājums 2011. gadā nāca klajā Igaunijā, tagad tas sāc ceļu pie latviski lasošajiem.

Šī grāmata ir uzmanības apliecinājums libiešu tautai un tās radītājam garīgajam bagātībam. Libieši un viņu vēsture vienlīdz stipri saista igauņus un latviešus un abas valstis. Igaunijas presi-

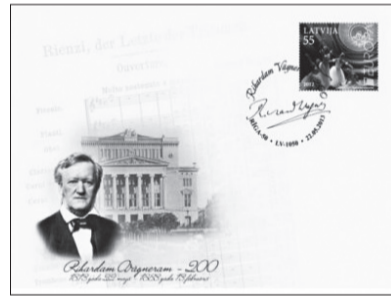

dents Tomass Hendriks Ilvess sacījis: „Tā ir daļa no Latvijas un latviešu stāsta. Daļa no Igaunijas un igauņu stāsta.”

***

Vāgnera 200 gadu piemiņas aploksnes zīmogošana

Izcilā vācu komponista Richarda Vāgnera 200. dzimšanas dienā - 22. maijā Latvijas Nacionālās operas (LNO) telpās tika zīmogota komponista gadskārtai veltītā Latvijas Pasta izdotā aploksne.

Richarda Vāgnera jubilejai veltītā aploksne izdota 1000 eksemplāru tirāžā, tās dizaina autors ir mākslinieks Ģirts Grīva. Aploksne attēlots komponista portrets, Latvijas Nacionālā opera un Rīgā aizsāktās operas „Rienči” (*Rienzi*) notis.

Ievērojams vācu komponists, mūzikas teorētiķis un esejists Richards Vāgners (1813-1833) uzskatāms par operas reformatoru, kas būtiski ietekmējis Eiropas un īpaši vācu mūzikālo kultūru.

***

Pasaules preses fotografiju izstāde Rīgā

Līdz 2. jūnijam Rīgā, Sv. Pēterā baznīcā, apskatāma ievērojamā *Pasaules preses fotografijas* (*World Press Photo 2013*) izstāde. Ceļojot šajā izstādē eksponētās aptuveni 200 ikgadējā preses foto konkursā godalgotās fotografijas apceļo 100 pasaules lielpilsētas.

Šī gada *World Press Photo* konkursā piedalījās fotogrāfi no 124 valstīm, žūrijai vērtēšanai iesnieguši vairāk nekā 100 000 fotografiju. Konkursā godalgotās fotografijas atspoguļo izcilāko, radoši spilgtāko mūsdienu fotožurnālistiku deviņās kategorijās, - tie ir gan ziņu attēli, gan portreti, ikdienas dzīves skati, dabas un sporta foto. Labāko attēlu izstādē veicina diskusijas sabiedrībā par globāli aktuāliem jautājumiem un iepriekšējā gada svarīgākajiem notikumiem. Šogad pirmo reizi kopš 1991. gada izstādē *Pasaules preses fotografijas* skatāma Rīgā.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Top filma par Viju Celmiņu

Viens no Rīga 2014 projektiem ir Amerikā dzīvojošās pasaulslavenās latviešu mākslinieces Vijas Celmiņas vērienīga personālizstāde, kas tematiskās līnijas "Okeana alkas" ietvaros nākamā gada aprīlī norisināsies Mākslas mūzejā "Rīgas Birža".

Lai skatītājus pirms tam iepazīstinātu ar mākslinieci un uzņemtu dokumentālo filmu, pie Vijas Celmiņas viesos uz Ņujorku devās uzņemšanas grupa: filmas režisors Olafs Okonovs, operators Aleksandrs Grebņevs, producente Antra Cilinska un projekta kuratore Elita Ansons. Vijas Celmiņas glezna "Nazis un šķivis" (*Knife and Dish*) Losandželosas modernās mākslas izsolē novērtēta par 300 - 500 tūkstošiem ASV dolaru.

***

Nacionālais teātris viesizrādēs uz Sanktpēterburgu

Latvijas Nacionālais teātris viesojās Sanktpēterburgā, kur ar izrādēm "Izrāde "Gals"" un "Veceņe" piedalījās VII Starptautiskajā teātra festivālā "Aleksandrinski", kā arī leģendārā Aleksandrijas teātra jaunā multifunkcionālā centra "Aleksandrijas Jaunā skatuve" atklāšanā. Latvijas Nacionālais teātris ir pirmais ārzemju teātris, kas spēlējis uz šīs skatuves.

Aleksandrijas jeb Aleksandra Puškina vārdā nosauktais Krievijas Valsts akadēmiskais drāmas teātris tiek uzskatīts par senāko un tradīcijām bagātāko teātri Krievijā. Par tā un līdz ar to arī Krievijas profesionālā teātra dibināšanas gadu tiek uzskatīts 1756. gads.

***

Akcija „Mūzeju nakts” 2013

18. maijā jau deviņi reizi visā Latvijā ar daudzveidīgām aktivitātēm notika akcija „Mūzeju nakts”, kurās devīze ir: „Zaļā krāsa – mežs”. Šogad akcijas tematika bija īpaši saistīta ar zaļo krāsu, kas simbolizē mežu, atjau-

notni un harmoniju. „Mūzeju nakts” dalībniekiem bija iespēja iepazīt vēstures liecības un daudz Latvijā mūzeju glabātos mākslas darbus par dabu un apkārtni. Akcijas laikā bija atvērti arī teātri, koncertzāles,

(Foto: Imants Urtāns)

bibliotēkas, augstskolas un kultūrvēsturiskās ēkas, kas sniedza savas sarīkojumu programmas.

Mūzeju nakts šogad bija ļoti labi apmeklēta, pieejamības ziņā tā interesentiem bija draudzīgāka, sacīja Kultūras ministrijas Mūzeju nodaļas vadītājs Jānis Garjāns. Šogad interesentiem bija plašākas izvēles iespējas nekā citus gadus.

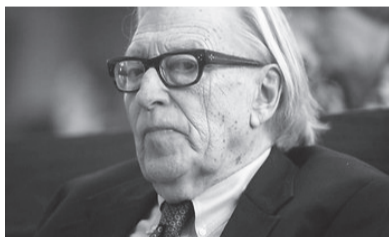
„Mūzeju nakts” ir starptautisks Eiropas mēroga notikums, kas tajā pašā laikā notiek gandrīz visu Eiropas valstu mūzejos. „Mūzeju nakts” iniciatore ir Francijas Kultūras un komūnikāciju ministrija.

***

Latvija „velk garumā” būvprojektus

Latvijā bija ieradies pasaulslavenais arhitekts Gunārs Birkerts, lai tiktos ar Okupācijas mūzeja rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrādātāja „Būvprojektu vadība” un „Valsts nekustamo īpašumu” pārstāvjiem.

„Latvijā ir īpašība, kas archi-

tektūrā un celtniecībā nav pieredzēta citās valstīs, – mācēt visu ievilkāt garumā, sacīja Gunārs Birkerts. Gan ar *Gaismas pili*, gan *Nākotnes namu* laiks tiek stiepts garumā daudz vairāk, nekā nepieciešams, un tas savukārt rada lielus zaudējumus. Okupācijas mūzeja skiču projekts tika izstrādāts jau 2008. gadā un atkārtoti saskaņots 2011. gadā, bet tehniskā projekta izstrāde apstrīdētu iepirkumu dēļ sākusies tikai tagad.

Birkerts pastāstīja, ka *Nākotnes namu* iecerēts veidot no Latvijā ražotiem materiāliem. Jaunās ēkas fasādi arhitekts vēlas izveidot no līdzīgām dolomīta vai šūnakmens plātnēm kā Brīvības piemineklim. Neviens gan no materiāliem Latvijā nav pieejams pietiekami lielā daudzumā vai piemērotās dimensijās, atzina arhitekts. Pagaidām vēl tiek spriests, kur šīs plātnes iegūt, ja tās nav pieejamas Latvijā. Ja tehniskā projekta izstrāde neaizkavēsies, rekonstruēto Okupācijas mūzeju un jauno ēku plānots atklāt apmeklētājiem 2015. gadā.

***

Skat latviešu tenora Rinalda Kandalinceva balsis

Ar Latvijas vēstniecības atbalstu Kultūras biedrība „Norvēģija – Latvija” organizēja Norvēģijā dzīvojošā latviešu tenora Rinalda Kandalinceva koncertu. Koncertu apmeklēja Latvijas vēstnieks Norvēģijā Indulis Abelis, Kultūras biedrības „Norvēģija – Latvija” vadītāja Grēte Skjelbreda, kā arī latviešu kopienas un Norvēģijas sabiedrības pārstāvji.

Rinalda Kandalinceva koncerts Latvijas vēstniecībā Norvēģijā

Akustisko pavadījumu koncertā nodrošināja Kultūras biedrības pārstāve, pianiste Ieva Bērziņa. Koncertā tika atskaņoti E. Dārziņa, E. Grīga, kā arī Dž. Verdi, P. Čaikovska un citu komponistu darbi.

***

Gvatemaliešu dziedātājas Gabijas Morīno koncerti

Latvijā pirmo reizi ar trīs koncertiem uzstājās dziedātāja Gabija Morīno, ieskandinot šīs vasaras festivālu *Live Fest 2013* un iezīmējot vienu no festivāla nākotnes filozofiskajām līnijām – jauno talantu atklāšanu.

Gabija Morīno ir pasaulē atzīta dziesmu autore un dziedātāja, kurās mūzikai raksturīgs džeza, blūza un bosanovas skanējums un viegls akustisks pavadījums. Latvijā Gabija Morīno sniedza koncertus Kultūras centrā „Bergī”, Preiļu Kultūras centrā, Kalnciema kvartālā Rīgā.

***

Froont atvieglo timekļa lapu izstrādi

Latvijā radītais timekļa rīks *Froont* krievi vien atvieglos jaunu timekļa mājaslapu izstrādi, jo to dizaineri savas radošās idejas varēs īstenot patstāvīgi, neatkarīgi no programmētājiem. *Froont* ir *web* dizaina rīks, kas darbojas timekļa pārlikprogrammā. *Froont* izveidojuši trīs līdzdibinātāji: dizainers Sandijs Ruļuks, pats arī uzņēmuma vadītājs, programmētājs Andris Sīlis un mārketinga speciāliste Anna Andersone.

***

Grūtības valsts valodas pārbaudē

Latvijas pilsonības pretendentiem valsts valodas prasmes pārbaudījumā vislielākās problēmas parasti sagādā rakstīšanas daļa, sacīja Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) Natūrālizācijas pārvaldes (NP) vadītājs Igors Gorbunovs.

Vislielākās raizes sagādā tieši rakstīšana latviešu valodā

„Ar klausīšanos un lasīšanu viss jau ir kārtībā, bet visgrūtāk iet ar rakstīšanu, jo daudzi to nenokārto. Rakstīšanas pārbaudi visgrūtāk ir nokārtot pilsonības pretendentiem vecumā virs 61 gada, bet, jo cilvēks jaunāks, jo vieglāk,” stāsta Gorbunovs, piebilstot, ka viņam tas šķiet diezgan loģiski.

Jautāts, kāpēc ir tik slikti rezultāti, NP vadītājs skaidro, ka daudzi pilsonības pretendenti labi apzinās, ka reālajā dzīvē viņi var pilnīgi iztikt bez latviešu valodas. „Piemēram, Daugavpilī cilvēkam ir darbs krievu valodā, krieviski ar viņu runā pašvaldībā, plašsaziņas līdzekļi arī raksta krieviski.”

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) atteikusi natūrālizāciju partijas „Par dzimto valodu!” vadītāja Vladimira Lindermana cīņu biedram Jevgeņijam Osipovam, jo viņš nebija iesniedzis izziņu no Valsts ieņēmumu dienesta par nodokļu maksāšanu. Osipovs apņēmis pēc kāda laika PMLP atkārtoti vērsties ar iesniegumu par natūrālizāciju. Viņam ir svarīgi iegūt pilsonību līdz 2014. gada Saeimas vēlēšanām, kurās viņš vēlas startēt.

***

Ķīlis: „No kalna ceļš uz leju...”

Bijušais izglītības un zinātnes ministrs Roberts Ķīlis, kas rosināja vērienīgas reformas, bet demisionēja veselības problēmu dēļ, norāda, ka pēc viņa domām viņu izvirzījušajai Reformu partijai būtu jāsadala „kristiešos” un „liberālos”. Savukārt valdošajai partijai *Vienotība* viņš paredz sabrukumu.

Ķīlis intervijā pautis, ka Re-

formu partijai, „paliekot tādā pašā „mākonī”, nebūs izredžu uz vēlēšanu lielu atbalstu. Reformu partijas problēma esot nenoteiktība – partija nav izšķīrusies, vai tā ir liberāla vai kristīga. Tieši tāpēc Ķīlis arī nav iestājies partijā, lai gan ir to atbalstījis, piedalījies programmas tapšanā un bijis partijas virzītājs izglītības ministrs. Ķīļa ieskatā RP būtu populārāka, ka tā kļūtu patiesi reformistu partija, liberālā partija. Arī kļūstot par īstu kristīgo partiju, tā iegūtu vairāk atbalstītāju.

Ministru prezidenta Valža Dombrovskā pārstāvētā partija *Vienotība*, kas apvienojusi *Jauno laiku*, *Pilsonisko savienību* un *Sabiedrību citai politikai*, nākotnē izirs. „Viņi pašlaik ir varas zenītā, un no kalna ceļš ir tikai uz leju,” sacījis Ķīlis.

***

Ciematam grib nosaukt Putina un Medvedeva vārdā

Bijušais Saeimas deputāts Aleks Holostovs (*Saskaņas centrs*) un viņa sieva savus jaunbūvējamos ekociematus netālu no Jūrmalas nosaukuši Krievijas prezidenta Putina un premjera Medvedeva vārdā. Viņiem par to draud sods, bet ciematus nāksies pārdēvēt.

Valdības pieņemtie Vietvārdu informācijas noteikumi paredz, ka jauno apdzīvoto vietu nosaukumi jāapstiprina vietējai pašvaldībai. Šajā gadījumā tas nav izdarīts. Tomēr tas nenozīmē, ka apdzīvotajām vietām var piešķirt nosaukumu, kādu vien vēlas. Noteikumi paredz, ka jaunajam vārdam ir jāatbilst vietējai ģeogrāfiskai vietai. Turklāt „priekšroka tiek dota latviskas vai libiskas cilmes vietvārdam”.

***

Latviju apdraudētāja rosība Pleskavas apgabalā

TV raidījums *de facto* ziņoja par Krievijas kara bāzi Pleskavas apgabalā, uz kuŗu aicināti arī skolēni no Rīgas. Nometnē piedalījušies 13-16 gadus veci jaunieši no Krievijas un bijušajam Padomju Savienības republikām. No Latvijas tur piedalījušies vairāk nekā 10 skolēni Afganistānas kara veterāna Sergeja Ivāna vadībā. Viņa dēls un vairāki citi nometnē bijušie mācās Rīgas 34. vidusskolā, kas starp krievvalodīgajām tiek uzskatīta par visai prominentu.

Par Latvijas skolēnu piedalīšanos šajā nometnē ziņots Drošības policijas ikgadējā pārskatā. Jauniešu iesaistīšana militarizētās nometnes aktivitātēs raksturots kā valsti apdraudētājs fakts. Rīgas skolēnu dalību militāri ideoloģiskajā nometnē *Sojuz 2012* Krievijā atbalstījis Rīgas pašvaldības nodibinājums „Rīgas Tūrisma attīstības birojs”. *Live Rīga* jauniešu grupu no Latvijas atbalstījis ar informāciju materiāliem par Rīgu un suvenīriem ar Rīgas simboliku. „Austrumeiropas politikas pētījumu centra” pētnieks Rinalds Gulbis raidījumam stāsta, ka jaunieši ir kā tādi ziņneši, kuŗi šīs idejas nes tālāk savās ģimenēs un draugiem, skolasbiedriem.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Sociālais taisnīgums, sakoptība un tās trūkums brīvā tirgus apstākļos

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Kārlim Marksam bija taisnība tai ziņā, ka **brīvā tirgus apstākļos** (t.i., "kapitālismā") saimnieciskās krīzes ir cikliskas - te uzliesmo, te izplēn.

Bet citādi šis bārdainis, kurš augām dienām dēdēja *British Library* lasītavā, nekāds liels pareģis nebija. Attīstītajās valstīs sabiedrības struktūra mainījies, proletāriāts un buržuāzija kā jēdzieni zaudējuši jēgu, smagās rūpniecības vietā arvien plašākas lauku masas nodarbina pakalpojumu sektors un IT sfaira.

Transnacionālās korporācijas sen vairs nepazīst nacionālu robežu, bet sociālajā plaīsā starp superbagātņiem un trūkcietējiem attīstītajās valstīs "iekārtojies" plašs vidusšķiras slānis - ekonomikas galvenais balsts.

Brīvajam tirgum, jāatzīst, piemīt

cinisma un netaisnības vaibsti. Divi traģiski nelaimes gadījumi Bangladešā, kur gāja bojā daudzi simti tekstilnozarē nodarbināto, tostarp sievietes un gandrīz vēl bērni, jo vietējie darba devēji uzspļāva drošības teknikai un būvju noturībai, - "brēc uz debesīm". Rietumvalstu lielās apģērbu firmas, kam *outsourcing* ietvaros precī ražo "trešās pasaules" lētais darbaspēks, gūst kolosālu peļņu un piedāvā šo precī-iecienītos "brendus" - patērētājiem Ziemeļamerikā un Eiropā.

Iesūbējuši antiglobālisti un nirdzīgi neomarksisti vērsas pret sīvo konkurenci brīvajā tirgū, pret uz-bāzīgo reklāmu, kas plijas virsū cilvēkam uz katra soļa. Bet šai kārtībai, šai parādībai ir savs neatsverams labums: dzinulis, kas liek konkurentiem izgudrot un ieviest arvien jaunas "lietas" un "daiktus", ir priekšnoteikums nemitīgam tehnikas progresam, kas cilvēcei,

civilizācijai nāk par labu. Var jau zūdīties par snobisko tieksmi pirkt tikai visjaunāko modeli, kaut gan vecais ir vēl tīri labs (tiek radīts mākslīgs pieprasījums), bet, kā jau teikts, tas neļauj teknikai un arī zinātnēi sastingt.

Padomju Savienībā pulgotās konkurences vietā stājās t.s. sociālistiskā sacensība. Bet ko līdz "Sociālistiskā darba varoņa" titula piešķiršana, teiksim, kādai izcilai govju slaucējai (*znatnaja dojarka*), ko līdz "ceļojošais sarkanais vimpelis" (karodziņš), ko piestiprina pie darb-galda, ja katrā nozarē (izņemot bruņošanās nozari) tiek ražots brāķis un mūžīgais patēriņa preču deficīts iemūžina rindās stāvēšanu?

Man nevilus nākas paprātrot par vainām, kas tīri ekonomiskā plāksnē nav izskaidrojamas. Izraēlā izplatīts ir apzīmējums „medina metukenet” - „sakārtota” valsts. Ši tik ļoti vēlamā sakārtotība jeb sa-

koptība ir tas, kā daudzām valstīm trūkst. Vai te vainojama mentālītāte, darba tikuma trūkums? Ņemsim Rio Grande - upi, kas atdala ASV no Meksikas, El Paso no *Ciudad Juarez*: viens krasts atšķiras no otra kā diena no nakts. Un tāda nesakoptība vērojama visā plašajā Latīņamerikā, un varbūt tikai Čīle pašos kontinenta dienvidos šķiet kaut cik sakopta.

Ziemeļamerikā savukārt Kana-da sociālās aprūpes ziņā šķiet tikamāka par ASV, kur individuālisms reizēm nomāc solidaritāti (labdarība ir īpašs stāsts). Kanada savukārt ir salīdzināma ar Eiropas Ziemeļvalstīm, kas jebkuļos „reitingos” gadu no gada ieņem goda vietas pirmajā desmitā: dzīves kvalitāte, izglītība, veselības aizsardzība, vidējais mūža ilgums u.tml. Un vai nav divaini, ka pašreizējā banku krīze vissmagāk skārusi Eiropas dienvidus - Spāniju, Itāliju, Kipru un nabaga Grieķiju - demokrātijas šūpuli... Irīja gan arī ir stipri cietusi, un te nu mans vispārīgums šķiet nevieta.

Ņemsim Eiropas Savienības jaunās dalībvalstis: kāpēc Slovēnijai

un Slovākijai veicas labāk nekā Rumānijai un Bulgārijai? Balkānu mentalitāte?

Un man - Latvijā dzimušam un uzaugušam cilvēkam - krent, ka ziemeļu kaimiņš - Igaunija visās jomās ir priekšā. Kāpēc ielas igauņu Valgā izskatās labāk nekā latvju Valkā? Viens piemērs no bezgala daudziem.

Tīmekli uzdūros vairākiem gudriem rakstiem par sāpīgajām tēmām, kas vedina uz skumjām pārdomām: Jānis Ezītis - „Starp varturu “bada maizi” un sociķu “ķilķēniem ar klimpām”” (apollo.lv, 13.5.13), Otto Ozols - „Seklo prātu trulas piezīmes par *Re:Baltica* pētījumiem (TVnet, 1.5.13), Anda Līce - „Kur Latvija beidzas jums” (LA, 16.5.13). Anda Līce raksta: “Kopš ir atcelta vilcienu satiksme ar Gulbeni, lai varētu aizbraukt uz galvaspilsētu, man ceļā ir jāpavada vismaz piecas stundas (...). Činiķi, protams, tūlīt teiks: „Pērc automašīnu un brauc.””

Un ko 1789. gadā teica Marija Antuanete: “Jums trūkst maizes? Ēdiet kūkas!” Tas pats vien iznāk.

Franks Gordons

ATKAL IZGĀŠANĀS

Kārtējā Eirovīzijas dziesmu konkursā Latviju šogad pārstāvēja tā dēvētā **bitboksā stila grupa PeR, un atbilstoši pēdējo gadu „tradīcijai” puiši izgāzās visnotaļ**

smagi. Savā pusfinālā viņi palika paši pēdējie, otrā pusfinālā tikai divu valstu pārstāvji guva mazāk punktu, tātad var teikt, ka mūsu mūziķi bija trešie no pēdējās vietas.

Grūti spriest, kas šoreiz sagāja dēli. Dziesma „Here We Go” bija gana pospīga un atraktīva, taču skatītāji lēma citādi, un nekas nesanāca. Tas pats noticis arī iepriekšējos gados. Pērn meitene ar skatuves vārdu *Annamary* savā pusfinālā bija trešā no pēdējās vietas, aizpērn grupa *Musiqq* bija ceturta no pēdējās vietas, pirms tam Aija Andrejeva (ar skatuves vārdu Aiša) - pēdējā, un vēl pirms tam Intars Busulis - arī pēdējā vietā. Beidzamā reize, kad Latvijas pārstāvji iekļuva Eirovīzijas finālā, bija 2008. gadā, kad tas izdevās grupai *Pirates of the Sea*. Lasītāji, kuŗi vēro Eirovīzijas notikumus, zina, ka vienreiz mūsu valsts Marijas Naumovas personā ir uzvarējusi, vienreiz ar grupas *Prāta vētra* pulēm ieguvusi trešo vietu, un vienreiz dueta *Valters un Kaža* atskaņojumā ieņēmusi piekto vietu. Citādi nekas īpašs nav spīdējis.

Ar *Musiqq* un Aišu problēma bija tāda, ka abos gadījumos dziesma bija angļu valodā un abos gadījumos tekstā bija valodas un gramatikas kļūdas. Grūti spriest, vai skatītāji to uztvēra, bet tā nu tas bija. Piedevām *Musiqq* puiši prasīja, lai priekšnesums uz Eirovīzijas skatuves būtu precīzi tāds pats kā Latvijas finālā Ventspilī, acīmredzot aizmirstot, ka Ventspils skatuve ir apmēram simt reižu mazāka un tāpēc, lieki teikt, zēni uz

lielās skatuves zustin pazuda. Aišai problēma bija ne vien ar dziesmu, gaužām nepārdomāts bija viņas skatuves tērps. Diemžēl viņa izskatījās pēc būtnes, kuŗai uzmaukts galdauts ar caurumu galvai. Intars Busulis, lielisks dziedātājs, piedalījās konkursā togad, kad tas notika Maskavā, un savās mājās latviešu valodā dziedāto dziesmu „Sastrēgums” viņš nolēma dziedāt krieviski. Krievu valodu saprot skatītāji vienīgi bijušās PSRS teritorijā, bet rietumeiropieši - ne cik. Tikai vienreiz kāds uz Eirovīziju ir devies ar dziesmu latviešu valodā, un tas bija duets *Fomins un Kleins*, taču arī toreiz nekas neizdevās, droši vien daļēji tāpēc, ka puiši uz skatuves parādījās sadriskātās džīnās un skrandainos kreklos, un spožajā Eirovīzijā tas nu nepavisam neiederas.

Marija Naumova Eirovīzijā triumfēja 2003. gadā, kad konkurss notika Tallinā. Viņas dziesma „I Wanna” bija visai pospīga (lai gan pēc koncerta tika apgalvots, ka tās esot plāģiāts, kuŗā par pamatu ņemta kāda Rīkija Mārtina dziesma), uz skatuves Marijai mugurā bija tērps, no kuŗa gabals pēc gabala tika nolobīts, un trīs minūšu beigās viņa izskatījās pavisam citādi, nekā bija parādījusies. *Prāta vētra* dziedāja dziesmu „My Star” un droši vien publiku „paņēma” ar to, ka Latvija konkursā piedalījās pirmo reizi, kā arī tāpēc, ka grupas solists Renārs Kaupers ir ļoti atraktīvs šovmenis. *Valters un Kaža* ģitaru pavadībā dziedāja samērā vienkāršo balādi „The War is Not Over”, kuŗas vienu daļu puiši atveidoja nedzirdīgo cilvēku zimju valodā. *Atkal* - kaut kas interesants. *Pirates of the Sea*, kuŗa neviens no trim dalībniekiem nebija profesionāls dziedātājs, dziedāja dziesmu „Wolves of the Sea”, un šovs bija visnotaļ iespaidīgs. Fainomenālā *a cappella* grupa

Cosmos piedalījās ar dziesmu „I Hear Your Heart”, bet milzīgajā balāžu un rokīgu dziesmu jūklī tā itin vienkārši pazuda. Vēl bija grupa *Bonaparti.lv*, kuŗā piedalījās patiešām nozīmīgi dziedātāji, tostarp brīnišķīgais Zigrīds Muktupāvels, bet man līdz šai dienai nezināmu iemeslu pēc viņi dziedāja... italiešu valodā. Ja atmiņa mani nevil, visos trīs gadījumos priekšnesums ieņēma 16. vietu.

Daudz ir spriests par to, kas ir „tipiskā” Eirovīzijas dziesma un kādai vajadzētu būt Latviju pārstāvētājam dziesmai, lai varētu cerēt uz izklūšanu no pusfināla. Ja palūkojamies uz tiem, kuŗi Eirovīzijā kādreiz ir plūkuši laurus, tad jāatzīst, ka nekā īpaši vienveidīga attiecīgajās dziesmās nav, ja nu vienīgi tās pietiekami bieži ir dārdīgas un ļoti aktīvas (piemēram, ukraiņu dziedātājas Ruslanas trakuļīgā dziesma „Wild Dances”). Vienugad uzvarēja somu smagā roka grupa *Lordi*, kuŗi nekad publikā neparādās bez groteskā maskām. Serbu dziedātāja Marija Maksimoviča uzvarēja ar dziesmu „Molitva” jeb „Lūgšana” un priekšnesumu, kas bija visnotaļ lesbisks. Taču ir bijušas arī tādas reizes, kad par labāko atzīta pavisam mierīga dziesma, kāda bija daņu brāļu Olsenu „Fly on the Wings of Love”, kā arī pirms pāris gadiem uzvarētājas vācietes Lenas dziesma „Satellite.” Ir bijušas arī pagalam dīvainas dziesmas, kas tomēr ieguvušas kaut cik augstu vietu, - ukraiņietes Verkas Serdjučkas „Dancing Lasha Tumbai” (3. vieta un ar visai politizēto tekstu *Putin Goodbye*), moldoviešu grupa *Zdob si Zdob ar dziesmu „Bunica bate doba”* jeb „Vecmāmiņa dauza bungas” (6. vieta, un uz skatuves nūdien bija vecmāmiņa, kas daudzja bungas), kā arī brāļu lietuviešu grupa *LT United* ar dziesmu „We Are the Winners of Eurovision” (par

spīti dziesmas nosaukumam 7. vieta). Citiem vārdiem sakot, ar Eirovīziju nekad neko nevar zināt.

Pēc *PeR* izgāšanās Latvijā kārtējo reizi ir izskanējusi doma, ka mūsu valstij, iespējams, derētu no Eirovīzijas kādu laiku atturēties pavisam. Precedenti ir bijuši. Itālija pirms pāris gadiem atgriezās konkursā, kuŗā tā labu laiku nebija piedalījusies, šogad nepiedalījās Polija, Čehu Republika u.c. valstis. Kādreiz izvēle nebija valstu pašu rokās, ceļazīmi uz nākamā gada Eirovīziju automatiski ieguva tās valstis, kuŗu pārstāvjiem iepriekšējā gadā bija veicies vislabāk. Starp citu, tajā gadā, kad Marija Naumova guva uzvaru, viņa Eirovīzijā piedalījās tikai tāpēc, ka gandrīz pēdējā brīdī no dalības bija atteikusies Portugale, - paldies Portugalei par to pašu! Tiesa, Marijas uzvara nozīmēja, ka nākamā gada Eirovīzijas rīkošana bija jāuzņemas Latvijai vai, precīzāk sakot, Latvijas Televīzijai. Vienai pašai tas tai nebūtu bijis pa spēkam, palīgā nāca kolēģas no Zviedrijas (visu tehniku, ko zviedri atveda Eirovīzijas vajadzībām, viņi pēc tam atstāja LTV rīcībā, - atkal paldies par to pašu!). Taču pirms vairākiem gadiem Eirovīzijas rīkotāji nosprieda, ka jāļauj piedalīties visām valstīm, tāpēc papriekš jāriko pusfināli un tikai tad fināls. Pusfinālos mūsu ļaudis nu ir kļušies, kā vien paši pratuši, un rezultāti pēdējo gadu laikā bijuši visnotaļ graužoši.

Tomēr vismaz man tāpēc negribas secināt, ka turpmāk nevajadzētu piedalīties vispār. Eirovīzija attiecīgā žanra pārstāvjiem piedāvā lielāko auditoriju, kādu viņi jebkad ir piedzīvojuši un, ļoti iespējams, arī pēc tam nekad vairs neredzēs. Eirovīzijas uzvarētājs gan nekad nav ticis pie īsti starptautiskas karjēras. Neapšaubāmi vissekmīgākā grupa bija *ABBA*, kuŗa ilgi gozējās pasaules mūzikas virsotnē. Ļoti veiksmīga kād-

reizējā Eirovīzijas dalībniece ir arī Selīna Diona (lai arī kanadiete, viņa konkursā pārstāvēja savu senču zemi Šveici). Ar to apmēram arī viss ir pateikts.

Mūsu *Prāta vētra* joprojām aktīvi koncertē, tostarp šovasar, piemēram, tā piedalīsies pietiekami augsta prestiža notikumā - Glas-tonberijas festivālā Anglijā, taču nekādas pasaules zvaigznes puiši tomēr nav. Marijai Naumovai ir izveidojusies visnotaļ veiksmīga karjēra tā dēvēto franču šansonu jomā, taču tā lielākoties saistās tikai ar Franciju. Mūsu valsts pārstāvji ārpus Latvijas diemžēl nekur nav bijuši īpaši zināmi. Protams, to pašu var teikt arī par citu valstu pārstāvjiem. Atceros, togad, kad Eirovīzija norisēja Rīgā, Franciju pārstāvēja dāma, kuŗas „maizes darbs” bija visu sieviešu lomu iedziedāšana *Volta Disneja* multfilmās, bet diez vai kāds īpaši ir ievērojis viņas uzvārdu. Taču tovar viņa piedalījās raidījumā, ko skatījās cilvēki visā Eiropā. Katrs Eirovīzijas dalībnieks tātad uz mirkli paspīd debesīs.

Un tāpēc arī turpmāk piedalīsimies Eirovīzijā. Jā, tas ir liels balagans. Jā, pietiekami bieži skatītāji balso atbilstīgi ģeogrāfiskiem principiem (katras bijušās Dienvidslāvijas valsts iedzīvotāji - par citām bijušās Dienvidslāvijas valstīm u.tml.). Pēdējos pāris gados šo faktoru gan ir mīkstinājuši žūrijas līdzdalība, kuŗā piedalās mūzikas profesionāļi arī no tām valstīm, kuŗas nepieder pie Eiropas, un nodrošina pusi galīgā rezultāta. Jā, jau ļoti sen visiem ir piemirsies, ka Eirovīzijas konkurss sākumā bija domāts, lai noteiktu labāko dziesmu, nevis labāko priekšnesumu. Taču zaudējums Eirovīzijā nav nekāda traģēdija. *PeR* puišus pagājušajā nedēļā redzēja daudz-kārt vairāk cilvēku nekā citoreiz, un kas to var zināt, - varbūt no tā kaut kas sanāks.

Kārlis Streips

Roka fanu ekscesi

Jānis Joņevs, *Jelgava 94*, apgāds „Mansards”, 2013. g., 312 lpp.

Šis grāmatu apskatnieks cer, ka mūsu laikraksta allaž laipnā korektrise viņa izvēlēto recenzijas virsrakstu nepārveidos uz rātnāko **Rokenrola mūzikas cienītāju pārmērības**. Huliganiska satura grāmatas apcerei dulnākais no abiem virsrakstiem liekas trāpīgāks.

1980. gadā dzimušais „Jelgavas Jānis”, uzvārdā Joņevs, stāsta par savām gaitām un gūto dzīves pieredzi dzimtajā pilsētā pagājušā

gadsimta 90. gadu vidū, turklāt apgalvodams, ka „viss vēstītais balstās uz patiesiem notikumiem”. **Jelgava 94** iezīmē puikas izjūtu par atsvešinātību no viņa patiesās apkārtnes:

Paskatījos lejā uz Jelgavu. Pelēka, skumja ainava. Pirms piecdesmit gadiem pilsētu pārvērtā drupās. Viss sabruka un sadega. Jelgavu uzbūvēja no jauna – piecstāvu mājas, cietumi, noliktavas... Šādās mājās nekas nevar notikt. Nekas te nevar ienākt prātā. (56.-57. lpp.)

Ceļš no Jelgavas uz Rīgu nav diez ko interesants. Ne kalnu, ne leju. Atliek tikai iztēloties. (79.)

Lūk, Zemgales līdzenums, plakans, briesmīgs. (Turpat.)

Skola, kur skolotāja Raudupīte puikam liek runāt par Ruģēnu, viņam liekas archaiska, aktuālajai dzīvei galīgi neatbilstīga. Viņš sapinas ar draugiem, kas valkā garus matus un šauras džinsu bikses, piedzežas, eksperimentē ar narkotiskām vielām, kaujas... Viņus visus vada „dumpiniecisks nihilisms” (81.), viņi devušies „dusmīgā iekšējā trimdā” (108.), viņi alkst pēc „alternatīvas esamības”. (122.)

Palīgs krāšņākas eksistences meklējumos viņiem ir populārā mūzika: jaunā rakstnieka orientēšanās dažādu individuālu izklaidētāju un ansambļu sniegumos un to ieskaņojumos ir patiesas apbrīnas vērtas.

Jāņa kompanjoniem mataino komandā ir iesaukas: Edgars ir Zombis, Gatis ir Nāve. Tikšana galā ar dialogiem pilsoniskiem un īpaši gados vecākiem lasītājiem prasīs mērenu piepūli. Šeit Nāves sacītā paraugs:

Tu debils esi? Kāpēc tu tā darīji? Stulbs pavisam? Būtu mierīgi gaidījis, paskatīties kādu šausmeni vai porņuku, aizgājis vēl uz virtuvi norīties, ideāla diena. Kāpēc tu leci? Jumts aizbrauca? Idiots. Lochs. (129.)

Dažu nodaļu sākumā, laikam jau kontrasta labad, īsi iezīmēta Jelgavas krāšņā senatne un laiks pirms Otrā pasaules kara atnestā posta (93.-95.; 126.-127.; 201.-202.). Tā kā šīs vietas nav plašāk izvērtas, tās nespēj atsvērt grāmatas raupjo, robusto pamata noskaņu. No **Jelgavas 94** jāiesaka turētājiem tādiem šīs pilsētas mīļotājiem kā Viktoram Hausmanim

Rīgā un Indrai Gubiņai Kanadā, bet varbūt brīdinājums jāizpleš un jāattiecinā uz visiem, kas vecāki par trīsdesmit mūža gadiem?

Ja noticam paskaidrojumam, ka vēstītais balstās uz patiesiem notikumiem, par grūti atbildamu kļūst jautājums, kā Jelgavas Jānis, kas tiņa gados šķita tik neglābjami nogājis no ceļa, varēja pietiekami labi atkopties un savākt kopā nepieciešamos intelektuālos resursus, lai divdesmit gadus vēlāk par pieredzēto uzrakstītu grāmatu? Tiesa: buntavnieku pārtapšana par solidiem pilsoņiem nav bijusi sveša Rietumeiropā. Sešdesmito gadu radikālas studentu kustības vadonis Kons – Bendits kļuva par Eiropas parlamentārietu un zaļais Joška Fišers pat par Vācijas ārlietu ministru. Taču viņiem jau viņu buntošanās laikā bija kaut kas galvīnā, viņiem bija konkrētas politiskas programmas un prasības. Turpretim mūsu Jelgavas „metalisti” bija garīgi tukšinieki: „Mēs apzināti un atklāti gājām tur, kur bija nepareizi.” (90.)

Lai kā arī gados vecāki un konservatīvāki cilvēki pukotos par

grāmatas saturu ētisku, morālu apsvērumu dēļ, Jānim Joņevam nav noliedzamas rakstnieka dotības. Viņš spēj lasītājā radīt pārliecību, ka viņš savu personāžu un tā darbības vidi labi pazīst. Lasītāja iztēli viņš spēj rosināt ar lakoniskiem ieskicējumiem, vairoties no liekvārdības. Kaut uz beigām stāstījums it kā nedaudz pagurst, jo galvenais jau bijis pavēstīts iepriekš, jaunā rakstnieka debija uzskatāma par izdevušos. Mēdz gan sacīt, ka ikviena rakstnieka pirmais romāns, kas balstīts viņa dzīves pieredzē, esot sekmīgs, tāpēc tagad jāgaida, vai Jānis Joņevs tikpat labu spēš dabūt gatavu savu otru, izdomā radušos grāmatu.

Interesanti, vai Latviešu valodas likums, kas ierunājumiem svešvalodās radio un televīzijā pieprasa latvisko tulkojumu, uz grāmatām neattiecas? **Jelgavā 94** netulkotā angļu un krievu valodā sastopami ne vien atsevišķi teicieni, bet pat veseli dzejas panti (124., 132.). Vai domāts, lai lasītāji jūtas laimīgi, ka autors viņus visus uzskata par poliglottiem?

Eduards Silkalns

(Turpināts no Nr. 19)
Laimonis Niedre

Zviedrijas latviešu ceļojums Padomju Savienībā 1978.- 1979. gadā

To divu nedēļu laikā manu kameras biedru vairākas reizes veda uz nopratināšanu, un, atvests atpakaļ, viņš bija ļoti satraukts, gulēja murgainu miegu. Stāstīja, ka pratināšanā mēģinot izzināt viņa dzīvi kara laikā un pēc tam mežā. Bet tad pēkšņi vienā dienā viņam lika savākt mantiņas un izsauca ārā.

Trešais kameras biedrs, ap 28 gadus vecs neliela auguma latviešu puisis, ieradās dažas nedēļas vēlāk. Jauneklis bija dzimis Balvu apkārtnē, bet pēdējā laikā strādājis par šoferi Alūksnē, kur viņam bija dzīvesvieta un jauna sieva, skolotāja, ar mazu bērnu. Pirms vairākiem gadiem viņš esot izdarījis kaut kādu sabotāžu uz dzelzceļa un par to notiesāts uz astoņiem gadiem soda nometnē. Divus vai trīs gadus pavadījis kādā Jelgavas soda nometnē, kur strādājis elektronisko aparātu montēšanas darbnīcā. Tā bijusi VEF nodaļa. Nometnē viņi bijuši apmēram 4000 ieslodzītie, un tā aptvērusi dažāda veida darbnīcas. Darbs bijis samērā viegls, viņš metinājis kaut kādas sīkas detaļas, bet darba gaitā radušies indīgi dūmi, un tāpēc viņš ik dienas saņēmis puslitru piena. Nometnē esot bijuši tikai kriminālie noziedznieki – zagļi, laupītāji, slepkavas un valsts mantas izšķērdētāji. Vienā dienā viņam pavēlēts paņemt savas mantiņas, un viņš tūlīt atvests uz Rīgu, ievietots pie manis. Uz nopratināšanu viņu veda reti, un tāpēc man tūlīt radās aizdomas, ka puisis te ielikts ar nolūku kaut ko no manis izvilināt.

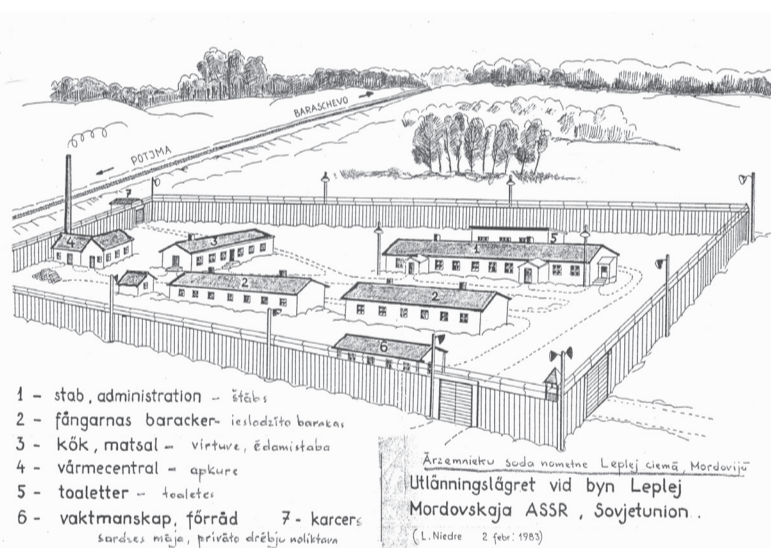
Viņš bija ļoti runīgs, stāstīja par visu savu dzīvi, bērnību, skolas gadiem, pie kam it sevišķi sīki attēloja savus armijas dienesta gadus. Runāja par visādiem ieročiem, apmācībām, dzīvi kazarmās, manevros utt. Pat to, ka esot

uzdienējis par seržantu. Pēc tam kādu laiku braucis par smagās automašīnas šoferi un vedis labību Kazachijas stepēs. Pēdējos gados par autobusa šoferi Alūksnes – Balvu apvidū. Viņa sieva reizi mēnesī atveda pārtikas groziņu – tur bija sviesta gabals, žāvēta gaļa, baltmaize, āboli. Arī mani Rīgas radi 1-2 reizes mēnesī piesūtīja dāvanas – vasarā dārza zemenes, vēlāk ābolus, kādu arbūzu, arī gabalu kūpinātas desas, kiplokus, baltmaizi, tualetes papīru. Ar pieņemumiem mēs vienmēr dalījāmies, jo svaigo pārtiku bija jāsteidz noēst.

Ik dienas mūs veda čekas pagalmā, mazā, četrstūrīnā laukumā, uz vienu stundu pastaigāt. Divas reizes nedēļā gājām lejā pagrabā dušās. Veļa tika mainīta un mazgāta. Uz ļoti mazu, primitīvu atejas telpu veda tikai rītā un vakarā, bet pārējā laikā bija jāiztiek ar spaini. Grūti bija uzturēt personisko tīrību, jo atejas telpā un aukstā ūdenī, it īpaši ziemā, nevarēja nomazgāties. Viss čekas nams, it īpaši apakšējās stāvos, bija ļoti nodilis un nedomers. Pat veclaičgais lifts reizēm nedarbojās. Visā ēkā valdīja tāda nelāga krievu ieviestā smaka.

Novembrī dažas dienas pēc mana tiesas sprieduma nolasīšanas latviešu jauneklim lika savākt mantiņas, un pēc brīža viņu izsauca ārā. Mani vēlāk izsauca uz pāris sarunām ar advokātu un kādu čekas ierēdni latvieti, kuŗi abi minēja iespēju, ka es samērā drīzā laikā tikšu mājās, jo lieta esot politiska.

Nedēļu vēlāk man sardzes telpās atdeva somas ar visām mantiņām, iesēdināja baltajā „Volgā” un aizveda uz Centrālcietunu. Tās pašas dienas vakarā ievietoja speciālā cietumnieku vagona atsevišķā kupejā aiz restēm. Un te

Nometnes plāns

sākās mans vairāk nekā divus mēnešus ilga ceļojums pa dažādiem Krievijas cietumiem – Maskavā, Kaļiņinā, Gorkijā, Ruzajevkā, Potjmā, līdz 1979. gada janvārī beigās nokļuvu Mordovijas ārzemnieku nometnē, Leplejas ciemā -5110/1жх.

Divus mēnešus vēlāk 1. klases guļamvagonā no Potjmas tiku aizvests uz Maskavu un pēc divu stundu lidojuma jau biju mājās Zviedrijā. Mans skolas biedrs Žanis Skudra sešus gadus atrodas politisko ieslodzīto nometnē pie Permas, Urālu kalnu tuvumā, un nav nekādu ziņu par viņa varbūtēju apzēlošanu.

Rīgas valsts drošības komitejas toreizējais priekšnieks Longīns Avdjukevičs drīz pēc tam aizgāja pensijā, un viņa vietā nāca Boriss Pugo. Majoris Rubenis un pulkvedis Rēvalds arī droši vien jau ir pensionēti, bet mans pratinātājs – majors Leinarts, hronisks smēķētājs, jau toreiz nelikās vesels (ev. plaušu vēzis), laikam jau atdusas smilšu kalniņā.

Zviedrijā 1984. gada maijā

Šajās dienās pirms četriem gadiem, 1979. gada 23. martā, no Padomju Savienības atgriezās zviedru pavalstnieks Laimonis Niedre, kas pēc apcietināšanas Tallinā 1978. gada 7. jūnijā un politiskās tiesas prāvas Rīgā tā pašā gada novembrī bija pavadījis divus mēnešus speciālā ārzemnieku soda nometnē Mordovijā. Par saviem nometnes piedzīvojumiem Niedre stāsta:

Lepleja, Potjma, Maskava un Stokholma 1979. gadā

Pēc aukstā, sniega bagātā februāra, kas mums, 115 ārzemniekiem (15 rietumniekiem un 100 ķīniešiem, irāņiem, poļiem, jugoslaviem, bulgāriem), sagādāja diezgan lielas grūtības Mordovijas speciālajā soda nometnē Leplejas ciemā, pienāca samērā patīkams marts. Rītos diezgan grūti bija piecelties, kad pulksten sešos dežurējošie virsnieki ienāca guļamtelpās un ar saucieniem mūs modināja, jo tūlīt pēc tam bija steidzīgi jāsaģērbjas melnajās vatētājās drēbēs un jāiet ārā pastaigāt pa attīrītiem celiņiem vai jāvingro, kamēr skaļrunis spēlēja čirkstošu mūziku.

Dienas kārtība bija tāda, ka apmēram pēc 10 minūšu pastaigas varējām doties atpakaļ barakās, apklāt gultas pēc viena veida, un ap 6.30 atkal vajadzēja sapulcēties barakā ārpusē, lai tad kopējā gājienā ietu uz virtuvi. Katras barakas iemītnieki gāja kopējā grupā, reizēm dežurējošo virsnieku pavādībā, tos 200 metrus līdz virtuves ēkai. Nometnes izmēri bija apmēram 250x400 metri, un tās isākā mala robežojās pie Potjmas-Baraševo dzelzceļa līnijas, gar kuŗu visā tās apmēram 80 km garumā ap 20-22 soda nometnes ir iekārtotas otrpus dzelzceļa, pa kuŗu katru dienu gāja neliels vilciens, kas sastāvēja no dīzeļa lokomotīves un pāris pasažieru un ieslodzīto transporta vagoniem, un tur atradās liela padomju pilsoņu soda nometne ar darbnīcām un mēbeļu fabriku. Tā kā mūsu nometne atradās lēzena pakalna nogāzē, tad no augšgala varēja itin labi pārredzēt tuvāko apkārtni. Pret rietumiem bija atklātāks un pļāvām bagāts apvidus, bet uz ziemeļiem un rītu pusi vairāk bērzu, priežu meži. Tagad, saulainajās marta dienās, varēja redzēt bērzu birzis, kuŗām jau metās violetas galotnes, – kā tas parasti ir pavasārī.

Nometnes virtuves ēkā bija diezgan liela ēdamzāle ar galdiņiem četrām personām un vietējā darbnīcā gatavotiem ķeblišiem. Te mēs stājāmies pie virtuves lūkas jeb letes, kur pavārs mums katram pasniedza nelielu maizes gabalu, apmēram 250 g, ar mazu sviesta piciņu (dienas deva bija 15 – 30 g atkarībā no diētas vai soda režīma) un alumīnija bļodīnā auzu vai prosas biežputru, karstu tēju krūzītē. Mēs, ieslodzītie, bijām iedalīti dažādās diētas grupās, tāpēc arī porciju lielums bija dažāds.

(Turpinājums sekos)

Helmeru Pavasaru atceroties

19. maijā apritēja 110 gadu, kopš Latvijā, Lejasciemā, dzimis komponists, diriģents, vijolnieks, ērģelnieks, pedagogs un publicists Helmers Pavasars. 12. jūnijā pirms piecpadsmit gadiem viņš Londonā aizgāja mūžībā.

Helmers Pavasars savā kautrībā laiku pa laikam mēdza sacīt: - *Es jau tāds nieks vien esmu...* Lai nu paliek mums nezināmie argumenti, kāpēc mūsu vecmeistars tā mēdza teikt, taču viņa mūžā paveiktais gan liecina pavisam kaut ko citu. Ikvienā no iepriekš minētajām jomām ievērojams latviešu mūziķis ir atstājis paliekamas vērtības.

Ko esam darijuši Helmera Pavasara piemiņas saglabāšanā? Visciešākā sadarbībā ar komponista meitu Daci Pavasars kundzi un Helmera Pavasara piemiņas fondu, izpildot Meistara pēdējo vēlēšanos atgriezties dzimtenē, Valmieras Centra kapos blakus tēvam – Valmieras Sv. Sīmaņa draudzes mācītājam un prāvestam - esam pārbedījuši komponistu un viņa brāli Roderiku, esam labiekārtojuši atdusas vietu un uzlikuši pieminēkļus. Meža kapos Rīgā kopā ar saviem vecākiem nu atdusas komponista sieva, pianiste Daina Pavasara-Kārklīņa. Rūpīgi, pāršķirstot nošu lapiņu pa lapiņai, esam sakārtojuši Helmera Pavasara skaņdarbus, arī saraksti, foto un citus materiālus, tie tagad visi atrodami Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejā Rīgā.

Vislielākais paldies sakāms izdevniecībai *Musica Baltica* un tā vadītājam Solvitai Sējānes kundzei, kuŗa laidusi klajā Helmera Pavasara *Kopoto darbu* četrus sējumus – jauktā koŗa dziesmas (1998, atkārtots un papildināts izdevums 2003; sastādītāja, priekšvārda un komentāru autore Lilija Zobens), dziesmas vīru, sieviešu un bērnu koŗiem (2003, sastādītājs, priekšvārda un komentāra autors Arvīds Bomiks), kantātes un koŗa dziesmas ar ērģeļu/klavieru pavadījumu (2009; sastādītājs, priekšvārda un komentāra autors Arvīds Bomiks), solo dziesmas (2010; sastādītāja, priekšvārda un komentāra autore Lilija Zobens). Izdevumu vērtību ceļ arī tas, ka visi teksti, tostarp arī dziesmu teksti, tulkoti angļu valodā, tādējādi nodrošinot nošu pieejamību arī cittautu mūziķiem. Izdoti ir arī vairāki komponista instrumentālie darbi. Nošu atvēršanas svētkus allaž bagātinājuši koncerti Latvijas Komponistu savienībā, Rīgas Anglikāņu baznīcā. Bijām ielūguši komponistu viņa 95 gadu jubilejas koncertā Rīgas Latviešu biedrībā, bet tas vairs nebija lemts, Helmers Pavasars jau bija smagi slim. Krāšņi izskanēja komponista simtgades koncerti Rīgas Domā, Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcā, Cēsis, Gulbenē, piecus gadus vēlāk Rīgas Latviešu biedrībā un Valmieras kultūras centrā. Šogad 19. maijā, komponista 110. dzimšanas dienā, Latvijas Radio 3 *Klasika* skanēja jubilāra atceriņi vēltis raidījums ar bagātīgu skaņdarbu klāstu.

Rīgas Spīķeŗu stīgu kvartets šovasar CD ieskaņos Helmera Pavasara Otro stīgu kvartetu, pēc tam apgāds *Musica Baltica* klajā

Helmers Pavasars Vācijā, Pinebergā, nometnes istabā

laidīs arī šī skaņdarba un ērģelmūzikas notis. Taču lielākais notikums būs vasarā Vispārējo latviešu Dziesmu svētku nobeiguma koncertā, kad tā sadaļā *Mīļās dziesmas* dziedātāju un klausītāju tūkstošu balsis skanēs latviešu tautasdziesma *Mazs bij' tēva novadiņš* Helmera Pavasara apdarē.

Nu jau vairākus gadus strādāju ar monografisku atmiņu grāmatu par komponistu. Šodien, atceroties Helmeru Pavasaru viņa simt desmitajā dzimšanas dienā, publicējam komponista meitas Daces Pavasars atmiņas no topošās grāmatas par saviem vecākiem. Tās esmu pierakstījis 2003. gada 14. maijā, dažas dienas pirms Meistara simtgades, kad Dace Pavasars viesojās Rīgā.

Arvīds Bomiks

Dace Pavasars atmiņās par saviem vecākiem *Nezāle neiznīkst!*

Prāvesta Pavasara ģimenē bija septiņi bērni, mans tēvs esot bijis vislidzīgākais viņam kā izskatā, tā dabā. Tēvs bija ļoti strādīgs, cilvēks ar lielu pienākuma apziņu, un visu centās izdarīt, cik labi vien varēja. Viņam nepatika nolaidīga strādāšana. Arī pie citiem ne. Tēvam bija milīga daba, viņš neapskaitās ātri, bet, kad palika dusmīgs, tad tiešām tā arī bija. Bet dusmas gan viņam ilgi neturējās.

Tēvs bija jūtīgs. Dažādi pārdzīvojumi viņam ātri ķērās pie sirds, tie viņu varēja ļoti satraukt. 1990. gadā, atbraucis Latvijā uz Dziesmu svētkiem, viņš bija tik ļoti aizkustināts, ka pēc 46 gadiem atkal nonācis dzimtenē. Pirmās trīs dienas, sarunājoties ar cilvēkiem, viņam pavisam drīz sāka birt asaras. Aizgājis pie Brīvības pieminekļa, viņš stāvēja un raudāja. Pamazām jau pierada pie tā, kur atrodas. Viņš ļoti gribēja atgriezties Latvijā! MĀJĀS – tā viņš teica. Taču 1990. gadā tas vēl nebija iespējams, bet vēlāk veselība jau bija par daudz pasliktinājusies, un tā arī viss palika pa vecam.

Intrigants viņš nebija nekad. Ja viņam bija kas par kādu sakāms, viņš teica vai nu tieši, vai nemaz. Ar meliem viņam arī neveicās. Ja nu kādreiz to mēģināja, tūlīt varēja redzēt. Varbūt tā bija mācītājmājas audzināšana. Ja kāds anglis tēvam prasīja, kāpēc no Latvijas aizbraucis, viņš teica: - *I couldn't live a lie.* (Es nevaru

dzīvot melos.) Viņam nepatika netaisnība. Ja radās tāds gadījums, tēvam bija grūti, kā saka, turēt muti, un tas viņam, saprotams, par labu nenāca.

Tēvam bija laba humora izjūta, kas viņam nepazuda arī slimnīcā līdz pat mūža pēdējām nedēļām. Ar viņa jokiem bieži vien bija tā, ka cilvēki īsti nevarēja saprast - vai sacītais domāts nopietni vai ne. Jo viss tika teikts ar pilnīgi nopietnu seju. Kādreiz tēvs teica vislielākās muļķības, un pēc cilvēku sejām varēja redzēt, ka viņi nesaprot, kā dzirdēto uzņemt.

Mamma – pianiste Daina Pavasara-Kārklīņa – mācīja klavier spēli Cēsu mūzikas skolā, kur viņi arī bija iepazinušies. Tēvs toreiz bija skolas direktors. Viņš bija nospriedis, ka skolai ir vajadzīga vēl viena klavieru skolotāja, un bija ielicis avīzē sludinājumu. Tā arī viņi satikās.

Vācijā mamma daudz braukāja pa bēglu nometnēm, koncertējot kopā ar čellistu Ingu Nārūnu. Klausītāji, saprotams, bijuši visdažādākie. Viņa atstāstīja, ka viena klausītāja komentārs esot bijis šāds: - *Es apskatos afišu, un, ja es redzu to vārdu "opus", tad es zinu, ka man tur nav ko meklēt.* Un vēl kāds cits sabiedrībā labi pazīstams kungs esot teicis: - *Nu, paskatieties taču, ko jūs tur spēlējat! Labāk uzspēļējiet "Zilo lakatiņu"!*

Kad mani vecāki 1954. gadā ieceļoja Anglijā, mammai mūzicēšana praktiski izbeidzās. Kā jau daudzas latvietes, viņa strādāja vienkāršu darbu. No sākuma gāja grīdas mazgāt, bet tas nebija ilgi. Tad pievērsās kreilīšu vēšanai, ko arī daudzas latvietes darīja. Bija jāsaņē ļoti daudz, lai kaut ko nopelnītu. Arī tēvs palīdzēja, bieži vien pat vēlvēlu naktī. Abi sēdēja viens otram pretim un strādāja, bet kākis izstiepies gulēja pa vidu. Es skolas laikā mājās pie vecākiem nedzīvoju, bet, kad brīvlaikā biju mājās, arī es iemācījos vērt šīs kreilītes. Šad un tad mamma vēl pavadīja arī kādu solistu, kas bija iebraucis, arī vietējos. Klavierpavadījumos mamma dalījās ar komponistu un diriģentu Albertu Jērumu, kas Anglijā jau bija kopš 1947. gada un bija Anglijas latviešu mūzikas dzīves vadītājs. Viņš maniem vecākiem daudz palīdzēja ar mūzicēšanas piedāvājumiem.

Ar komponistu, flautistu, publicistu Arnoldu Šturmu Amerikas Dziesmu svētku laikā Milvokos 1983. gada 5. jūlijā

Helmera Pavasara simtgadē. Meita Dace Pavasars

Mamma bija apdāvināta arī mākslas jautājumos. Ja viņa būtu gleznošanu mācījusies, noteikti būtu bijuši arī panākumi. Šo dabas dāvanu viņa bija mantojusi no mātes, kuŗa jaunībā bija gājuši mācīties gleznot.

Arī vārdi mammai nāca pār lūpām viegli. Kad mamma man rakstīja vēstules, viņa varēja garī rakstīt ne par ko sevišķu, un tomēr – tas bija interesanti.

Tēvs bija liels debatētājs. Viņu interesēja viss, kas notiek pasaulē, politikā un, bez šaubām, arī mūzikā. Debatēs varēja domāt, ka viņš ir briesmīgi dusmīgs, aizstāvot savu viedokli. Un tādi bija arī viņa brāļi un māsa. Mamma atstāstīja, kā pirmo reizi pēc saderināšanās apciemojusi mana tēva ģimeni Valmierā. Visa ģimene tur esot bijusi kopā. Par kaut ko izcēlušās kaismīgas debātes. Tās tapušas arvien skaļākas un skaļākas. Mamma sacīja, ka viņa šausmās nodomājusi, kas nu notiks, - viņi taču nekad cits ar citu vairs nerunās! Tad viena no māsām teikusi priecīgā balsī: - *Nu, kā būtu ar kafiju?* Visi uzreiz pilnīgi pārvērtušies un aizgājuši kafiju dzert.

Tēvam bija ārkārtīgi laba atmiņa. Viņš pat varēja atcerēties, kuŗā nedēļas dienā kaut kas svarīgs bija noticis. Tēvs varēja stundām ilgi stāstīt par notikumiem agros Latvijas gados, par konservatoriju, Skaņražu kopu. Viņam tika teikts, lai uzraksta atmiņas vai ierunā kasetē, bet viņš

neparko negribēja. Kad biju maza meitene, man ļoti patika stāsti par *veciem laikiem*, kā es tos sauca, kad viņš stāstīja par savu bērnību, skolu, kā bijis Pirmā pasaules kara laikā, kas noticis, kad boļševiki ienākuši Valmierā.

Viņam ļoti patika bērni, patika ar tiem spēlēties. Un bērniem arī viņš patika. Kad mūzikas skolā bija brīvlaiks un tēvam bija vairāk laika, viņš mani daudz veda pastaigāties. Ziemā pa Cēsu parkiem, vasarās laukos staigājām pa mežu, pa pļāvām, braucām ar laiviņu. Viņš bija labs un pacietīgs skolotājs, izņemot gadījumus, ja redzēja, ka bērns nepūlas nemaz. Klavieres man mācīja abi divi, bet mammai nebija tik daudz pacietības ar tādām muļķībām kā es noņemties. Pa skolas laiku savus vecākus es reti redzēju, abi bija ļoti aizņemti. Es pati neatceros, bet man atstāstīja, ka vienos Ziemassvētkos pie eglītes esot dziedājuši korāli (kuŗu gan vairs nevaru atrast dziesmu grāmatā), kuŗā ir bijuši arī šādi vārdi: "... *engēlīši atnāk un atkal ātri aizsteidzas.*" Es esot ieprasījies - "*uz vilcienu?*"... jo mans tēvs vienmēr steidzās uz vilcienu. Un kur gan citur, manuprāt, engēlīši būtu varējuši steigties!?

Tēvam ļoti patika dzīvnieki. Nometnē Pinebergā mums pieklīda kaķēns. Un kopš tā laika mums mājās vienmēr bijuši kaķi.

(Turpinājums sekos)

Cik bīstami var būt pašportreti, arī mūzikālie

Vai varat iedomāties, cik dzīvo un mirušo komponistu Latvijā saņem autorhonorārus? Teiksīt – piecdesmit, labi, – simt piecdesmit.

Taču pēc jaunākajām ziņām, kurām varam uzticēties, jo tās nāk no Latvijas Autortiesību aģentūras informatīvā biļetenā, – viņu skaits pārsniedz 4733! Tas ir vareni! Tātad uz katriem apmēram 200 Latvijas iedzīvotājiem, ieskaitot to no visas Latgales, kas devušies brīvprātīgajā trimdā uz Rīgu, sanāk pa vienam komponistam. Nezinu statistikas datus britu karalistē vai Šveicē, taču domāju, ka šajā ziņā esam viņiem krietni priekšā. Nemaz nerunājot par Aļasku un Dienvidpolu. Ar to mums būtu jālepojas, nevis ar mežu izciršanas rekordiem, šprotēm vai neiedomājami biežo kultūras ministru maiņu.

Jauki arī tas, ka mūsu autortiesību kasiēri un kontrolieži no ādas lien laukā, lai izplēstu kādu latu no maksāt negribošajām ārzemju kompanijām. Ārzemniekiem patik mūsu latī, ja vēl no tiem sanāk miljoniem lieli atskaitījumi. Nav jau tā, ka viņi mūs nekaunīgi aplaupītu. Kas tikai pēdējā laikā Rīgā nav viesojušies: *Lady Gaga*, *Sting*, *Brian Adams* un citi. Nemaz nerunājot par dziesotājiem krievu zvaigznēm Kirkorovu un desmitiem viņiem līdzīgo. Visi viņi kaut kādu daļu naudas te atstāj. Un arī saņem. Taču izrādās, ka maksājam ārzemniekiem vairāk, nekā ieņemam paši. Kā finanču praksē šādu parādību sauc, mani godājamie lasītāji paši labāk zina.

Vairākkārt esmu rakstījis un runājis par divaino un nesaimniecisko praksi mūsu koncertorganizāciju darbā, pieaicinot par autoriem vai pasūtinot viņiem darbus (protams, ārzemniekiem, kuŗi pāris Latvijas diriģentu īpaši iemīļoti), no kuŗiem klausītājiem ne silts, ne auksts. Šķiet, izveidojies savdabīgs Mēbiusa noslēgtais aplis (Mēbiusa lente): diriģenti apguvuši attiecīgā autora stila paņēmienu un arī turpmāk sagaida līdzīgā tehnikā sacerētu mūziku. Kaut arī klausītāji jau izauguši no šīs mūzikas un cer sagaidīt ko vairāk. Diemžēl neko citu sagaidīt viņi nevar, jo autors, nepārtraukti sevi atdarinādams, ir radoši iztukšojies. Taču mūsu koncertsievās un koncertvīri joprojām tic sev.

Tas atgādina nedaudz iestāvējušos veģetāro hamburgeru. Pēc izskata īsts, bet pēc garšas... Veģetārais hamburgers var apmierināt veģetāriešu ēstgribu, bet mūzikā diezin vai veģetārā mūzikālā programma spēš mani apmierināt. Taču latviešu mūzika lielā mērā ir mūzikālām kalorijām un vitamīniem bagāta. Tā spētu apmierināt ne vienu vien ārzemju mūzikālo gardēdi. Vajag lauzt aizspriedumus un nebaidīties piedāvāt.

Jūs teiksīt, ka pārspilēju? Nedaudz. Bet, lūk, arī pierādījumi. 5. aprīļa vakarā Lielajā gildē *Sinfonietta Riga* atskaņoja vairākus mūzikāli bagātus un interesantus opusus: Alberta Jēruma *Eseju*, kuŗa Rīgā nav skanējusi. Mūzikālās valodas šķautnainība un disonancu šķietami nejausājās saspēlēs, pakāpeniskajā ceļā meklējot katarsi, jutām 20. gadsimtena mūzikas revolūcionārā gara klātbūtni. Kā sarkans pavediens cauri audās

dziļš traģisms un vienlaikus kā atmiņas par bērniībā dzirdēto šūņļa dziesmu, no kuŗas gan varēja saklausīt tālas, tālas atbalsis. Tāli valža Ķeniņa *Kamerkoncerts* izskanēja braši, sparīgi, franču neoromantisma aromātam jaucoties ar Kanadas Lielo ezeru smaržu.

Izcilā dziedātāja Ieva Parša sevi parādīja par dziļu un jūtīgu atskatītāju Maijas Einfeldes nedaudz romantiski eksaltētās *Divās impresijās* ar J. Poruka vārdiem. Arī jaunā komponista Mārtiņa Viļuma divainajā skaņu vizijā *Ļvyjoran* (?) skaņu pasaules mistērijas centās klausītājiem uzburt modernās pasaules vizijas: domas ātrumu, laiktelpas saspiešanu vai, drīzāk, sadrumsatološanu. Drosmīgi un interesanti. Vienīgi saprast neko nevarēja.

6. aprīļa koncerts ar pūtēju orķestra piedalīšanos apliecināja manas bažas, par kuŗām tikko rakstīju: visa programma sastāvēja tikai no ārzemniekiem. Seržs Laucens, Skots Makalisters, Maikls Dogertijs, Ravēls pats par sevi. Protams, angļi un amerikāņi prot interesanti rakstīt pūtēju orķestriem. Tas ir zināms fakts. Taču viens otrs Latvijā dzīvojošais autors itin labi prot sacerēt pūtējiem (Ilona Breģe, Leons Amoliņš, Vilnis Šmīdbergs un vēl citi). Acimredzot diriģents baidījās, ka bez *Niagaras ūdenskrituma* koncerts neiegūs pietiekami lielu enerģijas daudzumu (domāju – garīgo enerģiju). *Niagaras ūdenskritumā* nūdien varējām saklausīt peldošus terminātorus un goblinus.

Morisa Ravēla *Bolero* vairāk bija domāts klausītāju pievilināšanai. Tas ir kases gabals visos laikos. Noskanēja labi, bet doma par mū-

su latu aizpeldēšanu pa Niagaru neļāva man izprast stiliski dažādo skaņdarbu blakus likšanu.

Kā īpašu gribu izcelt 19. aprīļa koncertu ar *Sinfonietta Riga* un kādu jaundarbu, kas saistīja klausītāju uzmanību. Tā bija Anitras Tumševicas kamersinfonija *Die Stimme*.

Kādreiz Karlheincs Štokhauzens savam darbam *Stimmung* deva vairākus šā vārda skaidrojumu. Arī Anitra tulko šā vārda nozīmes – balss, noskaņot, saskaņot (varbūt arī balss vēlēšanās?). Šī mūzika ne tikai fascinē ar savu mūzikālo priekšstatu daudzveidību, daudzām asociācijām. Tā paņem visu klausītāju uzmanību. Tā aiziet līdz pat kāju pirkstgaliem. Reti kāds jaundarbs mani spējis tā satraukt. Komponiste to prot. Skaņkrāsas te paveņas visā savā daudzveidībā, taču tās nav skrjabiniskās nebeidzamās ekstāzes, kas savā ceļā izslēdz jebkuŗu struktūras veidojumu, pat nelielas atelpas veidā. Varbūt šī mūzika pirmā brīdī neaizgrābs jūsu sirdi, neaizraus jūsu elpu. Taču, tajā ieklausoties, nonākam neparastā prāta un dvēseles harmonijā. Tikai pamazām tā iekāros jūsu uzmanību un interesi. Bet tā neuzdīs līdz ar pēdējām taktīm.

Vācu komponists Klāss Torstenbergs ar savu *Self-Portrait*. Kāpēc ne *Selbst-Portrait*? Būtu izklausījies mums labāk saprotams. Vācu mūzikā joprojām kupli sazaļojusais ekspresionisms ar nedaudz naftalīna apņemto dodekafonijas piešprici mūzikālā materiāla sakārtošanas jomā bija jaušams jau no *Pašportreta* pirmajām taktīm. Mūzika iezīmēja gan rāmi, gan aukliņu, kuŗā portrets karājas, ta-

ču pats portretējums šķita nedaudz radniecīgs kādam citam – Arnoldam Šenbergam. Mūzika toties, meistarīgi sakārtota visos parametros, *klausījās* visai labi. Viss bija savā vietā. Protams, griešanās portretējumu personīgāku, oriģinālāku.

Taču programmas tālākā gaitā diriģents Normunds Šnē veikli klausītājiem piespēlēja paša Arnolda Šenberga portretējumu, ko varēja skaidri sajust viņa *II Kamersinfonijā*. Komponista *I Kamersinfonija* nav zaudējusi savu populāritāti vēl šodien. (Varbūt vispār vienīgais viņa bieži atskatītais opuss?) Tās sacerēšanas laiks – 1906. gads vēl bija komponista personības meklējumu un eksperimentēšanas laiks. Līdz viņa izaudzētajai *dodekafonijai*, kuŗai viņš pareģoja vismaz 200 gadu ilgu mūžu, vēl bija jāgaida savi divdesmit gadi. Tā nu jaunības dedzībā Šenbergs tajā pašā gadā aizsāka arī savu *II Kamersinfoniju*, kuŗu gan izdevās pabeigt 38 gadus vēlāk, dzīvojot Amerikā. Amerikai ir savi tikumi, un Šenbergs bija to varā. Kamersinfonija iznāca tāda, kāda nu iznāca. Citiem vārdiem – mūzikā jūtamas jūgendstila Vīnes krastmalas un vienlaikus Kalifornijas bezgalīgās iespējas. Šenberga portretā, šķiet, blakus Kandinskim savu roku pielicis arī Džeksons Polloks. Šis Šenberga darbs man ļoti atgādināja slaveno Einšteina fotogrāfiju ar izbāzto mēli. Taču šī izbāzta mēle vairāk vērstā pret klausītājiem, nevis pret koncertdzīves vadītājiem. Tā apgalvo: „Mūzika nāk un iet, bet kārtīgs ierēdnis būs nepieciešams vienmēr!”

Pauls Dambis

Likteņdārzā darbi lēnām, bet neatlaidīgi virzās uz priekšu

Filharmonijas zālē 28. aprīlī skan Latvijas slavenā vijolnieka Gidona Krēmera un kamerorķestra *Kremerata Baltica* *Likteņdārzam* veltīts labdarības koncerts. Tā norisi vada *Likteņdārza* sens draugs un labvēlis, Latvijas TV žurnālists Jānis Geste. Viņš publikai pastāsta, kas *Likteņdārzā* septiņu gadu laikā ir padarīts. Pirmais lielais darbs ir ābeļu alejas izveidošana, pēc tam zemes nolīdzināšana un kociņu stādīšana, uzsākta amfiteātra būvniecība. Pagājušā gadā uzbūvēta skatu terase, iesākta draugu alejas izbūve ar piemiņas bruģakmeņiem un izvietotas skolēnu vēlējumu plāksnītes, izveidojot novēlējumu sienu.

Koncerts ir brīnišķīgs, un es to klausos, gandrīz elpu aizturējusi. Koncertu iesāk orķestris ar skaņdarbu „Epifanija”, ko komponējis Pēteris Vasks. Tas ir skaists, melodisks un latviešu tautasdziesmu motīviem bagātināts skaņdarbs, kas aizkustina klausītājus. Neviltotu publikas sajūsmu izpelnās Gidons Krēmers, kopā ar orķestri spēlējot vairāku komponistu vēltījumu „Gidona saulskāņš”. Publīka ir sajūsmā un ar skaļiem aplausiem izpelnās piedevu. Tomēr koncerts beidzas pārāk ātri, bet mēs visi būtu gatavi klausīties vēl un vēl.

Pēc koncerta notiek mākslas darbu izsole. Izsolī nekad neesmu

redzējusi, tāpēc palieku arī uz to. Par solītāju gan nepiesakos, jo pēdējā laikā vairāk gribu tikt no lietām valā nekā kaut ko jaunu iegādāties. Izsolē tiek piedāvāti 76 darbi – izcilu cilvēku rokraksti, dokumenti, monētas, fotogrāfijas, grafikas, gleznas un dizaina priekšmeti, plakāti, porcelāns, rotas un tēlniecības darbi. Arī es esmu dažas lietišas izsolei uzdevinājusī. No 76 darbiem pircējus atrod diemžēl tikai 49. Starp tiem arī mani trīs, un par to man prieks. Trīs lietišas man mājās mazāk ko vākt.

Likteņdārzis ir viena no manām četrām mīlestībām Latvijā. Esmu tur bijusi vairākkārt un katru reizi priecājusies par to, ka tur veidojas viens no Latvijas, ne pasaules septiņiem brīnumiem. Ar katru reizi skatos, ka atkal kaut kas tur jau ir padarīts. Izkāpusi no automašīnas, redzu, ka pelēko akmeņu kaudze *Pelēkā saulrieta krāvumam* pie amfiteātra jau ir izaugusi stipri lielāka. Nevaru sagaidīt, kad tie visi atradīsies Daugavas krastā jau pabeigtā amfiteātra priekšā.

Lēnām ejot pa lielo ceļu, varu priecāties par skaistajiem stādījumiem, kas nu jau izveidojuši mežu vairāk nekā ar 1500 kociņiem. Tur aug piemiņas eglīte manai Memmītei, ozoliņš manam Papiņam, kļaviņa māsiņai Vijoļītei un ābelīte Laimonītim. Var-

Foto: Astrīda Jansone

būt būs jāiestāda ķirsis pašai, jo kas gan man to stādīs? Tuvie radi visi dzīvo Amerikā.

Pa ceļam jāapstājas arī draugu alejā uz bruģakmeņiem izbruģētās ceļa daļas. Draugu jeb bruģakmeņu ceļu ieskauj ābeļu aleja, un tas aizved uz amfiteātri. Ceļā man jāatrod pašas, vecāku un citu radu bruģakmeņi. Zinu, ka tur man pāri staigās tikai labi ļaudis, jo slikti *Likteņdārzā* nav ko meklēt.

Mazliet tālāk pa šo pašu ceļu novēlējumu sienā uz dzelzs stieņiem savērti daudzum daudz

laba vēlējumi Latvijai iepriekšējā dzimšanas dienā. Tos uz koka plāksnītēm izveidoja skolēni no visas Latvijas. Pagājušā gada 9. novembrī arī es tur uzvēru trīs vēlējumus. Pieņemu, ka šogad bērni to darīs atkal.

Tūlīt aiz šīs sienas man jāpagriežas pa kreisi un jāiet vēl labu gabalu, lai atkal nonāktu Daugavas krastā. Apmēram pusceļā pa eju gaŗām *Sirdsakmeņim*. Pēdējā informācijas grāmatiņā lasāms: *Tā ir iemīļota vieta jaunajiem pāriem un laulību ceremonijām. Skulptūras spēks mīt aicinājumā sajūt*

*gadsimtiem krāto akmeņu enerģiju un savienoties simboliskā kļūsumā ar gleznaino ainavu. Nozīmīga ainavas daļa ir kāzu mežs. Tas atrodas netālu no „Sirdsakmeņis”, un to veido jaunlaulāto iestādītie kociņi. Mežs ir daļa no tautas nākotnes. Mīlestības spēka stiprinātā, tas aug arvien kuplāks. Zinu, ka tur jau ir salaulājušies 17 pāri, un es ceru, ka viņi būs laimīgi kopā līdz mūža vakaram. Iepretim otrā pusē ceļam paredzēts *Kalns – pļavas ziedu lauks*. Grāmatiņā rakstīts: *Tas veidos ainavu, kas atvērta debesīm, ievēdot bezgalīgā debesjuma un pļavas ziedu gammā. Ziemā ziedu lauks simbolizē pagātni, bet pavasarī – dzīvības enerģiju un drosmi pavērties nākotnē.**

Gabalu tālāk nonāku Daugavas krastā, vēl pagrieziens pa labi, un drīz vien jau esmu pie *Likteņdārza* pirmās pastāvīgās celtnes – *Skatu terases*. To atklāja pagājušā gada 9. novembrī, un tagad terasei apkārt apstādīti daudzi košuma krūmi, kas zaļo un drīz arī uzziedēs.

Atpakaļ ejot, taisnā ceļā nonāku pie vietas, kas pamazām veidojas un pabeigta kļūs par amfiteātri. Tagad tur jau izbūvēti iekšējie ceļiņi un tā sauktā asaru upe, kas aptvers amfiteātri. Gaŗām tam esmu atkal pa taisnu ceļu nonākusi atpakaļ automašīnu novietošanas laukumā un varu braukt mājās.

Astrīda

Kultūras pils “Ziemeļblāzma” jaunā tēlā

4. maijā līdz ar Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas gadadienas svinēšanu pēc vērienīgiem rekonstrukcijas darbiem svinīgi tika atklāta kultūras pils „Ziemeļblāzma” un tās parks, kas savu 100 gadu jubileju sagaidīja jaunā, krāšņā veidolā. Rīgas iedzīvotājiem un pilsētas viesiem tika sarūpēta īpaša kultūras programma, kas bija interesanta gan lieliem, gan maziem. Divu dienu garumā sarīkojuma apmeklētājiem bija iespēja baudīt mūzikas priekšnesumus, apmeklēt pili „Ziemeļblāzma”, parkā uzkāpt atjaunotajā skatu tornī. Bērni varēja iesaistīties radošās aktivitātēs.

Svinīgā atklāšanas ceremonija notika pils lielajā zālē, piedaloties koŗiem Austrums, Sonore un Swedbank korim, profesionālajam pūtēju orķestrim Rīga un solistam Jānim Apeinim. Muzika skanēja pils parka centrālajā laukumā, pils lielajā zālē un kamerzālē. Starp kultūras pils „Ziemeļblāzma” apmeklētājiem bija gan jauni cilvēki, gan ģimenes ar bērniem un seniori, kas, kavējoties atmiņās un staigājot pa parka takām, atcerējās pils un parka iepriekšējo izskatu.

Kultūras pili „Ziemeļblāzma” ieskauj plašs, piecus hektarus liels parks, kuŗā ir tējas namiņš, dārza rotunda, vītenaugu aleja, dārza gropa, 35m augsts skatu tornis, bērnu rotaļu laukums, franču stila dārzs ar strūklaku, kā arī daudzfunkciju aktivitāšu laukums, kas piemērots sportošanai un brīvdabas kultūras notikumiem. Kultūras pils un parka renovācijā Rīgas pašvaldība ieguldījusi vairāk nekā deviņus miljonus latu, un rekonstrukcijas darbi veikti nepilnus divus gadus.

Sākotnēji 1904. gadā „Ziemeļblāzma” bija vieta, kur kopā sanāca Milgrāvja Atturības biedrība. 1906. gadā ēku nodedzināja soda ekspedīcija. Tagadējā pils ēka tika uzcelta 1913. gadā ar latviešu uzņēmēja un mecenāta Augusta Dombrovska atbalstu. Apkārtējiem iedzīvotājiem tā kļuva par vietu, kur nodoties sabiedriskai un kultūras dzīvei. Arī tagad kultūras iestādē darbi-

bu turpinās dažādas amatierkopas, kā arī tiks rosināta augsti profesionālas mākslas dzīve.

Sarīkojuma apmeklētāji bija gandarīti par iespēju piedalīties tik vērienīgā kultūras pils „Zie-

meļblāzma” atklāšanā, iepazīstot interesanto pils vēsturi, apskatot Vecmilgrāvi no skatu torņa, kā arī baudot aicināto mākslinieku atskaņoto skaisto mūziku.

Zane Inkena

Papildinājusies valodnieku saime Graduācija Melburnā, Austrālijā

Svinīgā ceremonijā ceturtdien, **18. aprīlī**, Monaša (Monash) universitātes Roberta Blekvuda zālē (Robert Blackwood Hall) **Dr. Gunārs Nāgels** ieguva maģistra gradu lietišķā valodniecībā (Master of Applied Linguistics).

Gunārs Nāgels ir zinātņu doktors (B.Sc. (Hons), Ph.D. (Monash)), bet ir strādājis informātikas laukā vadošos darbos Latvijā, Vācijā, Kanādā un Saūda Arabijā. Kopš 2008. gada ir laikraksta *Latvietis* redaktors.

Viņš ir beidzis Melburnas Latviešu biedrības Daugavas skolu, vadījis Latviešu jaunatnes apvienību Austrālijā (LJAA), strādājis laikrakstā *Brīvā Latvija* Minste-

Dr. Gunārs Nāgels, B.Sc.(Hons), Ph.D., M.App.Ling.
(Foto: Pēters Nāgels)

rē, vadījis latviešu valodas radio raidījumus Melburnā, dibinājis un vadījis etnografisko mūzikas ansambli *Mēmais*. Akadēmiskās vienības *Auseklis* vecbiedrs. Aktīvi piedalījies trimdas protesta akcijās pret padomju okupāciju Latvijā, piemēram, Baltijas Brīvības un miera kuģa braucienā.

Monaša universitāte latviešu valodniekiem ir jau pazīstama, jo pirms vairākiem gadiem doktora gradu valodniecībā tur ieguva tagadējā Stokholmas universitātes profesore un Latvijas Valsts valodas komisijas locekle Baiba Metuzāle-Kangere.

LM

LATVIEŠU NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

MAIJS

- 25. maijs - 26. maijs** - Latviešu sporta dienas - 60. ASV meistarsacīkstes basketbolā, volejbolā un draudzības spēle hokejā (ASV-Kanada), Mineapolē, MN. Rīko ALAs Sporta nozare un Minesotas latviešu sporta kopa "Starts". Sarīkojumu vietas ir vēsturiskā Mineapoles rajonā. Sacensības notiks De LaSalle skolā, uz Misisipi upes salas. Satikšanās un apmešanās vieta ir Depot hotelis, un apbalvošanas vakars būs Ukrainian Activity Center, tuvu upes krastmalai. Sīkāka informācija sekos. Mājaslapa www.asvmeistarsacikstes.com
- 26. maijā - plkst. 3:30 pēcpusdienā** Ņujorkas Latviešu koŗa (NLK) *Pavasara koncerts* Katskiļu nometnē. Sīkāka info sekos - Koŗa mājaslapa: www.nylatvianconcertchoir.org

JŪNIJS

- 1. jūnijs** - Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Vairāk www.cvk.lv
- 4. jūnijs - 15. jūnijs** - Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv
- 21. jūnijs - 22. jūnijs** - Pasaules latviešu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv
- 21. jūnijs - 15. jūlijs** - Cēsu Mākslas festivāls. Vairāk www.cesufestivals.lv
- 27. jūnijs - 11. jūlijs** - „Hello, Latvia! Sveika, dzimtene!” - **divvalodu ceļojums pieaugušajiem, ģimenēm**. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
- 27. jūnijs - 11. jūlijs** - „Heritage Latvia” - **angļu valodas ceļojums jauniešiem**. Jaunieši (13-15 g.v.) iepazīsies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jauniešiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alausea.org
- 30. jūnijs - 7. jūlijs** - XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā:
- 29. jūnijā** 11.00 koŗu kaŗi LU aulā un Rīgas Latviešu biedrībā
- 30. jūnijā** 18.00 Dziesmu svētku atklāšana un virsdiriģentu/ virsvadītāju godināšana Dziesmu svētku parkā
- 2. jūlijā** 19.00 J. Vītola 150 gadu jubilejai veltīts koncerts LU aulā
- 3. jūlijā** 19.00 Vokāli simfoniskās mūzikas koncerts *Arēnā Rīga*
19.00 Pūtēju orķestŗu koncerts Lielajā ģildē
- 4. jūlijā** 18.00 Kokļu ansambļu koncerts Izstāžu centrā Ķīpsalā, zālē nr.2
- 5. jūlijā** 14.00 Deju lieluzvedums, 1. koncerts Daugavas stadionā
22.00 Deju lieluzvedums, 2. koncerts Daugavas stadionā
- 6. jūlijā** 12.00 Deju lieluzvedums, 3. koncerts Daugavas stadionā
17.00 Dižkoncerts Doma laukumā
22.00 Deju lieluzvedums, 4. koncerts Daugavas stadionā
- 7. jūlijā** 10.00 Gājiens
19.00 Nobeiguma koncerts „Līgo” Mežaparka estrādē
23.00 - 4.00 Sadziedāšanās nakts
- 30. jūnijs** - Pasaules latviešu saiets Rīgā, Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāk girtszeidenbergs@comcast.net

JŪLIJS

- 1. jūlijs** - Konference „Latvieši pasaulē - piederīgi Latvijai II”. Vairāk www.km.gov.lv
- 1. jūlijs** - Latvijas Okupācijas mūzeja 20. gadadienas svinības, Latviešu strēlnieku laukumā 1, no plkst. 16. Laiņi aicināti visi mūzeja atbalstītāji! Vairāk: pr.okupacijasmuzejs@omf.lv
- 2. jūlijs - 4. jūlijs** - Pasaules latviešu ekonomikas un inovācijas forums Rīgā. Vairāk www.ieguldilatvija.lv
- 7. jūlijs - 14. jūlijs** - 3x3 nometne Neretā, Latvija
- 21. jūlijs - 28. jūlijs** - 3x3 nometne Alsungā, Latvija
- 21. jūlijs - 28. jūlijs** - 3x3 nometne Anglijā
Vairāk par nometnēm www.3x3.lv

AUGUSTS

- 3. augusts - 4. augusts** - Siguldas Operas svētki
- 11. augusts - 18. augusts** - Nedēļas nogales skolu skolotāju kursi Īrijā. Rīko LNPL, ĪLNP
- 11. augusts - 18. augusts** - 3x3 nometne Īrijā
- 11. augusts - 18. augusts** - 3x3 nometne Gaŗezerā, ASV.
- 18. augusts - 25. augusts** - 3x3 nometne Katskiļos. Vairāk par nometnēm www.3x3.lv

SEPTEMBRIS

- 18. septembris - 20. septembris** - Latvijas māsu un vecmāšu 3. kongress Rīgā.
- 19. septembris - 21. septembris** - Latviešu ārstu 7. kongress Rīgā. Vairāk www.arstubiedriba.lv
- 27. septembris - 29. septembris** - Austrālijas latviešu skolotāju konference Dzintari, pie Adelaides, Austrālijā.

OKTOBRIS

- 2. oktobris - 4. oktobris** - PBLA gadskārtējā valdes sēde Rīgā. Vairāk www.pbla.lv

Rīgas vīrusam – zaļā gaisma

Pretvēža preparātam *Rigvir* (dēvēts arī par Rīgas vīrusu) bijis visai neparasts liktenis. Ja vien tā var sacīt par zālēm. Vairāk nekā pirms četriem gadu desmitiem viena no Latvijas izcilākajām zinātniecēm - profesore **Aina Muceniece** atklāja vīrusu, kas apēd vēža šūnas. Kopīgi ar Mikrobioloģijas institūta kolēģiem viņa paveica to, ko neviens zinātnieks pasaulē vēl nebija spējis. Gaŗās stundas laboratorijā vainagojās panākumiem. Patiešām lieliem panākumiem. Jau nās, iedarbīgās pretvēža zāles *Rigvir* atzinīgi novērtēja gan ārsti, gan pacienti.

Un tad ... *Rigvir* aizliedza, pārtrauca tā ražošanu. Jo zinātnieki *Rigvir* nebija reģistrējuši par zālēm. Pagāja laiks, līdz preparāts nokļuva zāļu reģistrā un uz to tika izsniegts patents. Tagad *Rigvir* pavissam oficiāli ir Latvijas pretvēža preparāts, to ražo Latvijā, un tas nopērkams aptiekās. Kopš 2011. gada jūlija *Rigvir* ir iekļauts valsts kompensējamo medikamentu sarakstā. Par kompensējamo medikamentu to gan drīkst izrakstīt tikai onkologi ķīmijterapieti. Un tad valsts samaksā simt procentus zāļu cenas. Protams, *Rigvir* var izrakstīt arī citu speciālistu ārsti, bet tāda gadījumā tās pacientam ir par maksu.

Profesore Aina Muceniece bija pirmā un vienīgā zinātniece pasaulē, kuŗa strādāja ar vīrusu, kas spējīgs iznīcināt (un to arī dara) ļaundabīga audzēja šūnas. Tikai nedaudzi Latvijas zinātnieki paguva apgūt un pārmanot profesores iesākto darbu. Viņas darbu turpina meita – bioloģijas zi-

nātņu doktore, imūnoloģe un viroterapeute **Dite Venckus**. Zinātniece pati teic - vienīgā viroterapijas speciāliste, jo tādās speciālitātes nav. Taču viņai galu galā bijis diennakts apmācības kurss (turklāt gadiem ilgi) mammas vadībā. Starp citu, reizi nedēļā Dite Venckus pieņem apmeklētājus Latvijas Viroterapijas centrā. Šajā centrā strādā arī viņas dēls (Ainas Mucenieces mazdēls) Jurgis Auziņš. Pēc izglītības jurists. Viņš, kā pats saka, esot priecīgs, ka, strādājot centrā, var izmantot savu jurista prasmi. Jo ārstiem un zinātniekiem bieži vien pietrūkst juridisko zināšanu.

Latvijas Viroterapijas centrs atrodas Rīgā, Teātra ielā 9. Piezvanot pa tālruni 67229599, iespējams piekļūties uz konsultāciju pie speciālistiem.

Latviju pelnīti varot uzskatīt par viroterapijas lielvalsti. Lai gan arī Austrālijas zinātnieki pirms dažiem gadiem atklājuši vīrusu, kas spēj iznīcināt vēža šūnas, profesore Muceniece tomēr pasaulē bija pirmā. Un – vienīgā. Un *Rigvir* tagad ieguvis zaļo gaismu. Lai gan šī zaļā gaisma, kā teic Dite Venckus, ir atkarīga arī no slimnieku ieinteresētības un vēlēšanās ar šo preparātu ārstēties. Arī citās valstīs pacienti novērtējuši *Rigvir* efektivitāti. Par *Rigvir* interesējas daudz valstu zinātnieki. Latvijas Viroterapijas centra durvis ir atvērtas visiem

Aina Muceniece

interesentiem.

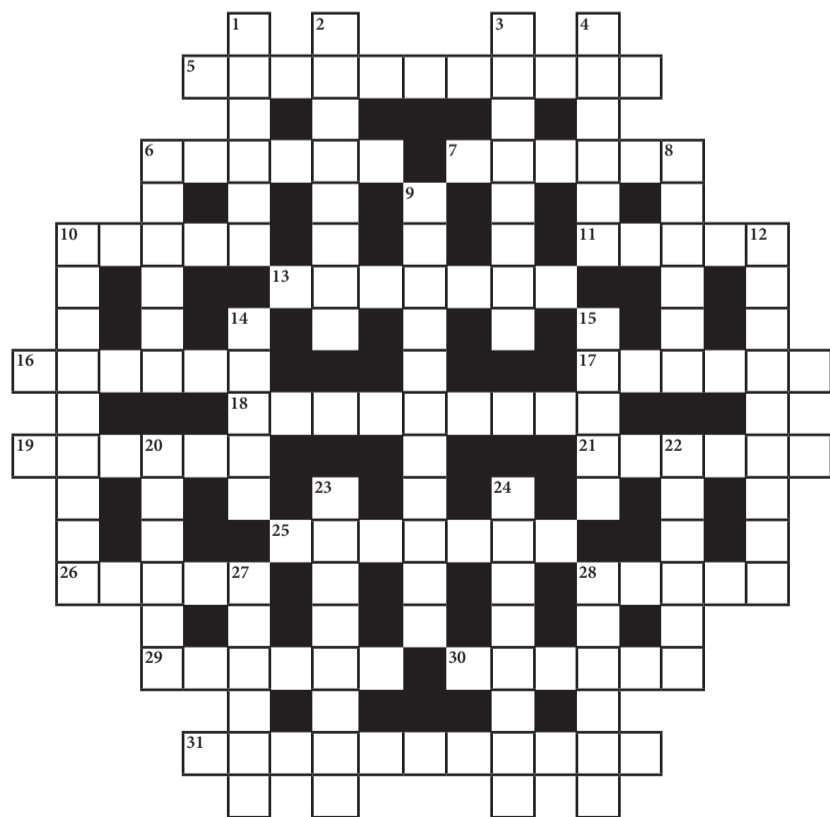
Tuvākiem profesores Ainas Mucenieces kolēģiem bija doma pieteikt viņas atklājumu Nobela prēmijai. Taču tas ir novēlots...

Latvijas Viroterapijas centrs varētu kļūt par potenciālu eksportspējīgu pakalpojumu sniedzēju. Latvijas Zinātņu akadēmijā *Rigvir* iekļāvusi starp desmit izcilākajiem Latvijas zinātnes sasniegumiem. Un laikam jau var sacīt, ka viroterapija uzskatāma par vienu no Latvijas pazīstamības simboliem. Profesore Ainas Mucenieces vārds ierakstīts Latvijas un pasaules zinātnes virsotnēs.

Armīda Priedīte

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījuši **Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)**

Līmeniski. 5. Liela būvdetaļa. 6. Upe Latgalē. 7. Posmkāju galvas tausteklis. 10. Ļaut doties, virzīties. 11. Skaitlis. 13. Patikama temperatūra. 16. Priecīga, liksma. 17. Satrunējis koka gabals. 18. Sporta veids. 19. Apdzīvota vieta Balvu rajonā. 21. Droši

vien, iespējams. 25. Kosas. 26. Ņemt rokā, censties dabūt. 28. Publiska (kā) demonstrēšana. 29. Sens ierocis. 30. Ierīce metāla darbarīku asināšanai. 31. Tāds, kas attiecas uz nozīmes pārnesumu.

Stateniski. 1. Listot aiztecēt

kam gaŗām; salīt, iekams paspēj savākt. 2. Četršķautņains tēsts baļķis. 3. Auglīga, trūdvielām bagāta augsne. 4. Vidējā mācību iestāde. 6. Pulgojoši, nievīgi runāt. 8. Spēja saglabāt un atjaunot apziņu (redzēto, dzirdēto). 9. Tāds, kas saistīts ar mītoloģiju. 10. Oficiāli atzīt, pasludināt par legālu. 12. Smiltājs. 14. Auga daļa. 15. Dažu darbarīku, ieroču rokturis. 20. Sārtvert (ar rokām). 22. Mērvienības daļa atzīme. 23. Kārtis. 24. Daudzgadīgu augu pazemes vasa. 27. Konditorejas izstrādājumi. 28. Posmtārps.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 19) atrisinājums

Līmeniski. 1. Vestibils. 5. Kamī. 6. Elba. 8. Utena. 10. Lira. 11. Karalis. 12. Ross. 16. Čalma. 18. Kojas. 20. Etaps. 22. Skalps. 23. Tenors. 25. Sisla. 26. Amors. 27. Traps. 28. Sumo. 30. Kariess. 33. Rums. 37. Italo. 38. Alts. 39. Kito. 40. Skaidiena.

Stateniski. 1. Vīne. 2. Seula. 3. Inari. 4. Serā. 5. Koki. 7. Auns. 9. Emaļa. 10. Lāčplēsis. 13. Sasnausks. 14. Masalas. 15. Retorte. 17. Lūsis. 18. Kopra. 19. Sters. 21. Ausma. 24. Polisa. 29. Uрга. 31. Atika. 32. Skone. 34. Moto. 35. Less. 36. Moka.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Daugavpils universitātē (DU) 16. un 17. maijā notika starptautiskā zinātniskā konference „XVIII Slavu lasījumi”, ko rīkoja DU sadarbībā ar Varšavas universitāti. Lasījumos, kas notiek kopš 1996. gada, piedalās izcili filologi, folkloristi, valodu pētnieki un starptautisko zinātnisko žurnālu darbinieki. Šogad bija ieradušies zinātnieki no Baltkrievijas, Itālijas, Igaunijas, Krievijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Ukrainas.

Dagdas novadu apmeklēja Rēzeknes augstskolas (RA) mācībspēki un Erasmus apmaiņas studiju programmas studenti no Lietuvas, Turcijas un Slovākijas, lai iepazītos ar tūrisma iespējām Ezernieku pagastā. Gada sākumā RA noslēdza sadarbības līgumu ar Dagdas novada domi par savstarpēju apmaiņu informācijā un pieredzē, kas gūta Latgales reģiona attīstības veicināšanā.

Rēzeknes Zaļo pakalnu koris Normunda Zuša vadībā, kas guva uzvaru TV3 raidījumā „Koŗu kaŗi 3”, svinīgos apstākļos pasniedza Rēzeknes slimnīcai iegūto galveno balvu - 10 000 eiro. Nauda tiks izlietota jaundzimušo inkubatora iegādei.

Ludzas Amatnieku centrs Rīgas Latviešu biedrības namā no kultūras ministres Žanetas Jaunzemes-Grendes rokām saņēma tikko iedibināto kultūras zīmi „Latviskais mantojums” (LATVIAN HERITAGE). Zīme, kuŗas izveides idejiskais autors ir LLTA „Lauku ceļotājs”, apliecina, ka centrs godam veicina seno latgaļu arodu prasmju un amatniecības tradīciju saglabāšanu.

Līvānu novada domes administratīvajā ēkā līdz 31. maijam apskatāma ceļojošā fotoizstāde „Māras zeme aerofotografijās” - fotomāksliniķa Michaila Ignata un pilota Andreja Asara dāvinājums Latgalei. Izstāde vairāk nekā ar 100 fotografijām par zilo ezeru zemi apceļos visu reģionu, un tās nobeigums būs Rīgā. M. Ignats šogad konkursā „Gada balva dizainā 2012” kategorijā „Fotodizains” saņēma galveno balvu par aerofotografiju seriju „Vertikāles mobilizācija”.

Naujenes pagastā, Dabas parkā „Daugavas loki”, 25. maijā notiks Latvijas ūdenstūristu saiets „Lielais pļots 2013”, kas populārizē ideju brīvdienās kopā ar ģimeni baudīt dabas skaistumu un dzīvot veselīgu dzīvesveidu.

Viļakas novada Vēršukalnā 29. jūnijā notiks retro tehnikas tradicionālais saiets „Ziemeļlatgales retrorallijs”. Būs seno automašīnu, motociklu un citu braucamo parāde. Rallijs veltīts Viļakas pilsētas 720 gadu jubilejai.

Tilžas pagasta centrā 14. maijā ierīkots ilgi gaidītais AS „Citadele banka” bankomāts. Tā pakalpojumus varēs izmantot arī citu banku klienti.

Kārsavas novada Salnavas pagasta tautas namā atvērts skaistumkopšanas salons, kur saņemami frizieres, manikīres un kosmetoloģes pakalpojumi. Šis sieviešu biedrības „Kūzuls” īstenots un vietējās pašvaldības atbalstītais projekts saņēmis Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) LEADER programmas finansiālu (7000 lss) atbalstu. Radītas trīs jaunas darbavietas.

Īsziņas sagatavojusi **Valija Berkina**

Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums
2013. gadā 2. - 4. jūlijs

TAVA IESPĒJA:

- iepazīties un veidot sadarbību ar augsta līmeņa latviešu izcelsmes **uzņēmējiem no visas pasaules**;
- piedalīties pieredzes apmaiņā, kas vērsta uz **investīciju un zināšanu kapitāla piesaisti** Latvijai un jaunu Latvijas preču un pakalpojumu **eksporta tīrgur** apgūšanu;
- piedalīties **globālas sadarbības platformas** izveidē turpmākas pieredzes apmaiņas un sadarbības projektu īstenošanai.

leskaties www.ieguldilatvija.lv un piesakies!

Organizē:

Informatīvi atbalsta:

SPORTS SPORTS SPORTS

Latvijas hokejisti – 11. vietā

Pasaules hokeja meistarsacīkstēs Latvijas vienībai Helsinku grupā pēdējā spēle grupā bija ar Somijas izlasi. Mūsējie parādīja labu spēli un titulētajiem

hokeja *grandiem* zaudēja ar minimālu rezultātu – 2:3 (1:1, 0:1, 1:0, 0:1). Tā kā tas notika pagarinājumā, mūsu hokejisti ieguva vienu punktu. Vārtus mūsu vienības labā guva Meija un Jekimovs. Līdz ar to meistarsacīkšu kopvērtējumā Latvijas hokeja izlase turnīrā izcīnīja 11. vietu un saglabāja vietu augstākajā līgā.

Mūsu grupas nobeiguma tabula. Uzvaras, zaudējumi, vārti, punkti. Katra vienība aizvadīja septiņas spēles.

Somija	7 4 1 23:14 16
Krievija	7 5 2 29:14 15
ASV	7 5 2 24:16 15
Slovākija	7 3 3 18:17 10
Vācija	7 2 3 13:16 9
Latvija	7 2 4 14:25 7
Francija	7 2 4 13:21 7
Austrija	7 1 5 18:29 5

Pasaules meistarsacīkstēs mūsu hokejisti, kaut arī kopvērtējumā ierindojās zemākā vietā nekā pērn (10.) līdzjutējiem sagādāja vairākus priekšbrīžus. Pēc trim

zaudētām spēlēm pret spēcīgiem pretiniekiem turnīra sākumā vienība nenolaida rokas, bet parādīja vīru raksturu un cīnītāju garu. Komandas kapteinis Lauris Dārziņš pretiniekus pārsteidza ar *hat trick*, debitējot pasaules meistarsacīkstēs, pirmos vārtus valsts izlases sastāvā guva Zemgus Girgensons, vārtos pieredzējušo Edgaru Masaļski sekmiņi aizstāja jaunais Kristers

Kristers Gudļevskis vārtos darbojās ļoti pārliecinoši, daudzas reizes glābjot savu vienību. Neapšaubāmi viņš ir lielākais atklājums šajās meistarsacīkstēs Latvijas izlasē

Gudļevskis. Kad ūdens smēlās mutē un vienība bija uz izkrišanas robežas, izrādījās, ka varam spēlēt teicami, kaut arī nebijām labākajā sastāvā. Dažādu iemeslu pēc vienībā nebija vairāku meistarīgu spēlētāju – Mārtiņa Karsuma, Miķeļa Rēdliha, Oskara Bārtuļa, Gunta Galviņa, Arvīda Reķa, Herberta Vasiljeva, Kristiāna Pelša. Eksperti bija saskatījuši pat 12 spēlētājus, kas varētu spēlēt izlasē, bet pasaules meistarsacīkstēs viņu nebija. Un ar šo realitāti galvenajam trenerim Tedam Nolanam bija jāreķinās. Tāpat arī ar to, ka Latvijas hokeja apcirkņi nav dziļi un trekniem graudiem piebērti.

*

Pasaules meistarsacīkšu finālposmā uzvaras gājienu turpināja šveicieši. Ceturtdaļfinālā viņi ar 2:1 pārspēja Čehijas vienību, pusfinālā ar 3:0 – ASV un finālā spēlēja ar zviedriem. Izšķirīgajā sacensībā ar 5:1 uzvarēja zviedri un kļuva par pasaules čempioniem. Šveiciešiem pēc deviņām uzvarām tomēr nācās atzīt laukuma saimnieku pārkumu.

Bronzas medaļas ieguva ASV hokejisti, kas ar 3:2 pārspēja Somijas vienību.

Rīgas maratonā karstums skrēja līdz...

Nordea Rīgas maratons šogad dažādās distancēs kopā pulcēja 22 020 dalībniekus no 65 valstīm. Vislielākais skrējēju skaits bija 5 km distancē – 12794, savukārt, vidējās un garās distancēs piedziņojušās būtisku izaugsmi, 10 km distancē pulcējot 4777 dalībnieku, pusmaratonā – 3171, klasiskajā maratona distancē – 1278 dalībnieku.

Uzvaru ar jaunu sacensību rekordu svinēja Kenijas sportists Dankans Kehs. Viņš 42,195 km garo distanci veica divās stundās, 15 minūtēs un 34,2 sekundēs, par 14 sekundēm labojot sava tautieša Džuliusa Keto 2011. gada sasniegto rekordu. Labākais no Latvijas skrējējiem bija Andrejs Ješko – 2. 35:14,1. Vēl viens Latvijas pārstāvis Anatolijs Macuks finišēja sestajā vietā – 2:38:39,7, Gunārs Keģis – 12. pozīcijā – 2:47:04,2.

Dāmu konkurencē ātrākā bija etiopiete Aberaša Nesga Bedesa – 2:40:30,7. Labāko rezultātu no Latvijas skrējējiem sasniegta Līne Bernsone – 3:02:00.

Pusmaratona distancē dāmām ātrākā bija Latvijas pārstāve. Pirmo vietu izcīnīja titulētākā garo distanci skrēja Jeļena Prokopčuka – 1:14:39,3. Otrā vietā ierindojās Latvijas olimpiete Dace Lina – 1:20:27,3.

Finīšē Jeļena Prokopčuka

Kungu konkurencē pusmaratonā uzvarēja Latvijas skrējējs Jānis Girgensons – 1:07:24,5, desmit sekundes viņam zaudēja Jānis Višķeris – 1:07:32,5, trešajā vietā finišēja Mareks Mikiško – 1:11:39,3.

Nordea Rīgas maratons skaitļos. Kopējais dalībnieku skaits – 22 020, maratons – 1 278, pusmaratons – 3 171, 10 km distance – 4 777, 5 km distance – 12 794, dāmas – 10 337, kungi – 11 683. No Latvijas startēja 19 536, Igaunijas – 404, Somijas – 365, Lietuvas – 318, Krievijas – 245, Vācijas – 207, Itālijas – 159, Polijas – 106, Francijas – 101 dalībnieks, Lielbritānijas – 93 dalībnieki.

Sportistiem šis maratons bija milzīgs pārbaudījums. Gaisa temperatūra sasniegta gandrīz 30 grādos. Maratona laikā slimnīcā tika nogādāti 24 dalībnieki. 20 skrējējiem konstatēta ķermeņa pārkaršana.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DIEVKALPOJUMI

V I D U S A N G L I J A S DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Lesterā, Igaunū namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **1. jūnijā,** plkst. 14 dievkalpojums.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3ZF, piektdien, **14. jūnijā,** plkst. 15 Tautas sēru dievkalpojums. Aicināti piedalīties Birminghamas, „Straumēnu”, Lesteras kopu locekļi.

A U S T R U M A N G L I J A S DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Mansfildā, St. Peter's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **1. jūnijā,** plkst. 11 dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, **2. jūnijā,** plkst. 12 dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **2. jūnijā,** plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Halifaksā, 8 Lord Str., DVF namā, HX1 5AE, svētdien, **9. jūnijā,** plkst. 14, dievkalpojums ar Aizvesto piemiņas atceri.

Lidsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, svētdien, **16. jūnijā,** plkst. 14, dievkalpojums ar Aizvesto piemiņas atceri.

ZIEMELANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **16. jūnijā,** plkst. 10.30 dievkalpojums ar Aizvesto pie-

miņas atceri.

Londonā, Zviedru baznīcā, 6-11 Harcourt St, W1H 4AG, svētdien, **26. maijā,** plkst. 14 Trīsvienības svētku dievkalpojums ar kristībām un iesvētībām. Svētdien, **9. jūnijā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, Sv. Džeimsa Piccadilly baznīcā, 197 Piccadilly W1J 9LL, svētdien, **16. jūnijā,** plkst. 15 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Sprediķo māc. Dr. Michael Bordeaux. Riko Baltiešu padome.

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, svētdien, **30. jūnijā,** plkst. 11.30 dievkalpojums ar dievgaldu

RIETUMANGLIJAS-VELSAS DRAUDZE

Sestdien, **1. jūnijā,** plkst. 14 ar citām luterāņu draudzēm kopējs dievkalpojums. Kornvolā, Truro katedrālē. Pēc dievkalpojuma sadraudzība.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **26. maijā,** plkst. 15.30 Trīsvienības svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam kafijas galds.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Mančesterā, Stretford, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, 9 Park Road, svētdien, **26. maijā,** plkst. 13.30 dievkalpojums Trīsvienības svētkos un Ģimenes dienas svinēšanā.

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **26. maijā,** plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības svētkos.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Frankfurtē, senā Emmaus baznīcā, Alt Eschersheim 22, 60433 Frankfurt, svētdien, **26. maijā,** plkst. 13 paredzēts Trīsvienības svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes pēcpusdiena ar tējas galdu draudzes namā. Iepretim S-Bahn stacijai Frankfurt/Eschersheim un tuvu U1, 2, 3 un 8 pieturai Weisser Stein.

Diseldorfā latviešu ev. lut. draudzes Trīsvienības svētku dievkalpojums notiks sestdien, **25. maijā,** plkst. 14 Stephanus-Kirche (kriptā), Wiesdorfer Str. 21, Düsseldorf-Wersten, kalpos prāv. K. Bērziņš, pie ērgelēm Malika kundze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Minsteres latviešu ev. lut. draudzes Trīsvienības svētku dievkalpojums notiks **26. maijā** plkst. 10.30, Latviešu centrā Minsterē (Salzmannstrasse 152, 48143 Münster), kalpos prāv. K. Bērziņš.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **2. jūnijā,** plkst. 15 paredzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Nīla Jāņa Koeberles kristības. Dievkalpojumu vadīs prof. Dr. Vilfrīds Haerle, māc. Dr. Ilze Kezberē-Haerle un archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

Ludvigshāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck-un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **16. jūnijā,** plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpos draudzes mācītājs archibiskaps Elmārs Ernsts Rozi-

tis. Pēc dievkalpojuma azaidis groziņu veidā draudzes telpās. Svētdien, **26. jūnijā,** plkst. 15 notiks dievkalpojums. Archib. Elmārs Ernsts Rozītis. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās azaidis groziņu veidā.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **26. maijā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārunas pie kafijas galda.

ZVIEDRIJA

Ielūgums

Latvijas vēstnieces Maijas Manikas pilnvarām Zviedrijā beidzoties, Zviedrijas latviešu organizācijas kopīgi riko vakariņas, lai pateiktos par paveikto. Tās notiks **4. jūnijā** plkst. 18 Igaunū nama restorānā, Ester, Wallingatan 34, 2.stāvā.

Aicināti piedalīties visi, kas vēlas, – pieteikšanās līdz 30. maijam, iemaksājot 300 kronas pasta tekošā rēķina kontā:

Lettiska nationaldagskommitten
c/o Andrejs Leimanis
PG 694456-5

Ar jautājumiem lūdzu vērsties pie Austras Krēsliņas, 073 7270883. Rīcības komitejas vārdā, Austras Krēsliņa.

***

GĒTEBORGĀ PAVASĀRA SARIĶOJUMS UN JĀNU IELĪGOŠANA sestdien, **1. jūnijā,** plkst. 16, Annedalsgården, Carl Grimbergsgatan 52.

Jūnija sākums bija laiks, kad senie latvieši sāka ielīgūt Jāņus. Tāpēc šo vakaru pavadīsim, atdarot latviešu tautas Līgo dzies-

mu un rotaļu-danču pūru un ieskandinot latviešiem tik nozīmīgus svētkus. Kā tradīcija prasa, arī šajā vakarā sēdīsimies pie saimnieces klātā kopējā mielasta galda. Folkloristes Baiba Leimane no Latvijas un Līga Taube no Gēteborgas dalīsies savā pieredzē un zināšanās vasaras Saulgriežu tradīciju kopšanā. Abas ir ilggadīgi darbojušās ar folkloru. Latvijas viešņa šobrīd ir folkloras kopas „Saviēši” dalībniece, tur dzied, dejo un mūzicē, kā arī aktīvi piedalās Jāņu svētku tradīciju mācīšanā Latvijā. Ieeja Kr.120:- (maziem bērniem bez maksas). Laipni ielūdz Latviešu apvienība Gēteborgā/LAG.

***

DIEVKALPOJUMI

Eskilstunas latviešu draudzes dievkalpojums notiks otrā svētdienā pēc Vasarsvētkiem, svētdien, **2. jūnijā,** plkst. 13 Svētā Andreas baznīcā. Pie ērgelēm Viola Rosenquist. Pēc dievkalpojuma kafijas galds dievnamā. Esiet aicināti un gaidīti! Dienas mude: “Viņš kļūs varens līdz pat pasaules galam!” Mich 5:3

Gēteborgas latviešu ev. lut draudzes Aizvesto un upuru piemiņas dienas dievkalpojums Hāgas baznīcā (*Haga kyrkan*) **16. jūnijā** plkst. 14. Mācītājs Dr. Imants Alksnis. Pēc dievkalpojuma draudze ielūdz uz kafiju Hāgas draudzes telpās. Mīļi gaidīti bērni, latvieši, kā arī viņu latviski nerunājošie draugi, cieņiņi, piederīgie. Katrā kafijas laikā plānots īss kultūras priekšnesums.